

УМОВЫ ПАПІСКІ:

ПАТА ЗА АБВЕСТКІ:

№ 1—90 н.; на 3 м-цы—2 р. 60 н.; № 5—5 р.; на 1 год—9 р. 75 н.

За рэдакцыйны (пасля тэмту)—50 кап. Ішагародня—1 р. Пасля рэдакцыі ў два разы даражэй.

ЗВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Рэдакцыя і галоўн. кантора

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дня: тэлефон № 10-74. 2) Сакратар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзін дня, тэлеф. № 6-19. 3) Начны рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

пятніца, 24 жніўня

1928 г.

№ 194 (3901)

Конт асоблага нумару ўсоды 5 кап.

Год выданьня дванаццаты.

Вышэй сьцягі інтэрнацыяналізму

(да міжнароднага юнацкага дню)

Міжнародны дзень моладзі зьяўляецца сапраўдным сьвяткам інтэрнацыянальнай салідарнасьці працоўнай моладзі.

Асноўнае значэньне і глыбейшы змысел МЮДУ заключаецца іменна ў гэтым яго інтэрнацыянальным характары.

Расьце і мацее пачуцьцё інтэрнацыяналізму—неабходнага для сацыялістычнага грамадства.

У жаху наглядаюць багатыя клясы за гэтай работай. Яны ведаюць, што той дзень, калі зьнікне апошня перашкода паміж працоўнымі ўсяго сьвету і будучы сьцёрты межы, — што гэты дзень прынясе з сабою для іх пагібель.

Буржуазія Эўропы ні на адну хвіліну ня спыняе падрыхтоўкі да нападу на Савецкі Саюз, які першы агаласіў прынцып братэрства народаў.

У Міжнародны Юнацкі Дзень сотні тысяч маладых пралетараў і сялян Эўропы і Амэрыкі выйдуць на вуліцы.

ЭКАНАМІЧНАЕ СТАНОВІШЧА СССР

Даклад тав. Варгі

На ранішнім пасяджэньні кангрэсу Камітэту 22-га жніўня тав. Варга зрабіў даклад аб эканамічным становішчы СССР.

Справіліся самі

СССР,—сказаў дакладчык,—практычна даказаў, што капіталізм лішні. Ленін лічыў, што перыяд аднаўленьня народнае гаспадаркі СССР працягнецца 10 год.

Кляпоты аб „спакое“

Англія і Францыя думваюць правесці мір... за нас

Пілсудзкі ў Румыніі

Нарада польскіх і румынскіх пралетарыяў

Сацыялістычны сэктар гаспадаркі

У гаспадарцы СССР 81 проц. усей прамысловасьці адносіцца да сацыялістычнага сэктару.

Сканцэнтруючы ў сваіх руках усе сродкі, дзяржава мае магчымасьць уплываць на прыватна-капіталістычны сэктар шляхам крыдытаў, тарыфаў і г. д.

Становішча рабочае клясы і сялянства

Рэальная зарплата разам з рознымі відамі сацыяльнага абслугоўваньня складае 134 проц. даваеннай.

Мы не адны

Такім чынам, з унутраной структуры СССР не выцякае ніякай небясьпекі для дыктатуры пралетарыяту.

Нашы труднасьці і іх прычыны

Ня глядзячы на плянаваньне, савецкая гаспадарка пакуль што ўсё яшчэ перажывае некаторыя эканамічныя труднасьці.

Паміж крыжамі ў капіталістычных краінах і крыжамі ў СССР ёсьць прынцыповая розьніца.

На рэшэцце, немалую ролю грае зьмяньшэньне нормы скарыстаньня рабочае сілы ў параўнаньні з капіталістычнымі краінамі.

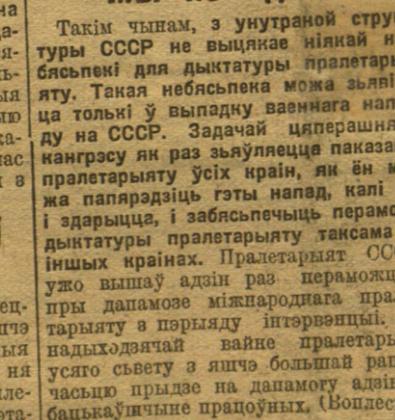
Пытаньні экспарту

Даваенны экспарт ня быў экспартам лішніх прадуктаў, а будаваўся на недададзены шырокіх народных мас.

Выступленьне латвійскіх рабочых у абарону левых

Устанавы ахоўваюцца войскам У выніку сутычак ёсьць параненыя Арышт 420 у Рызе

Кітай

Кітай

У Рызе ўставава каля 4.000 рабочых, а ў Лібава—1.500. У Віндаве ставалі рабочыя ўсіх прадпрыемстваў.

Краявіды Ленінграду

Плошча імя Урыцкага

Выступленьне латвійскіх рабочых у абарону левых Устанавы ахоўваюцца войскам У выніку сутычак ёсьць параненыя Арышт 420 у Рызе

РЫГА, 22. Сьвёдня, у дзень пачатку працэсу дзесячоў левых прафсаюзаў, у Рызе і іншых гарадох Латвіі выбухнула аднадзённая забастоўка.

У Рызе ставала каля 4.000 рабочых, а ў Лібава—1.500. У Віндаве ставалі рабочыя ўсіх прадпрыемстваў.

Сьвёдня ўсе ўрадавыя і муніцыпальныя установы ў Рызе ахоўваюцца паліцэйскімі парціямі і вайсковымі часткамі.

Інданэзія пічога не чакае ад II Інтэрнацыяналу

БЭРЛІН, 22. Выступаючы на сьвёці лігі барацьбы супраць імпэрыялізму і прыгнечаньня калёніальных народаў, прадстаўнік студэцкага саюзу Інданэзіі—Хатта (які ўдзельнічаў «у якасьці госьця» на кангрэсе 2-га Інтэрнацыяналу) заявіў, што 2-гі Інтэрнацыянал у сваёй рэзалюцыі на калёніальным пытаньні раабурьміў усякія магчымасьці для наладжваньня сувязі паміж ім і нацыянальным рухам Інданэзіі.

У Інтэр'ю з карэспандэнтамі ТАСС Хатта заявіў, што сьвёз, як і друдзі нацыянальна-рэвалюцыйныя арганізацыі Інданэзіі, патрабуе неадкладнай і блізкамоўнай незалежнасьці Інданэзіі.

...заставі тую шчыліну, якая ўжо стварылася ў сьцяне нацыяналізму і шавінізму.

Рост інтэрнацыянальнай салідарнасьці нявыгадны ня толькі для эўрапейскай і амэрыканскай буржуазіі. Ён пагражае сьмяротнай небясьпекі таксама і тым кулацка-нэпманскім элемэнтам унутры нашай краіны, якія спрабуюць зараз зноў раздзьмухаць патухшую ўжо іскру шавінізму і нацыяналізму сярод працоўных дзесяткаў нацыянальнасьцяў, што насяляюць Савецкі Саюз. Абапіраючыся на рэлігійныя забавы, на цемнату і адсталасьць некаторых пластоў насельніцтва, тонка граючы на струнцы нацыянальнага самалюбства, месцамі пускаючыся на самую бесцэрармонлівую правакацыю—сеюць гэтыя элемэнтны зьёрны нацыянальнага адрозьненьня, спадзяючыся гэтым шляхам зноў вярнуць страчаныя багацьці. Асноўную стаўку ставяць яны пры гэтым на моладзь.

Дарэмна. Міжнародны Юнацкі Дзень убачыць у адных і тых-жа дэманструючых калёнах рабочую і сялянскую моладзь дзесяткаў нацыянальнасьцяў. У бурным нацсамольскім патокі будучь імчацца, моцна абнаўшыся беларусы, украінцы, лётары, палкі, цюркі, армянін, немцы, татары, кіргізі і інш.

Забудзься на былую варажасьць адзіна да другога, маладыя рабочыя і сяляне ўсіх краін і нацый будучь аб'яднаны няпряміручай варажасьцю да тых, хто перашкаджае ім будаваць агульную справу—сацыялізм. У дробных кавалачкі разаб'юць яны ўсе хітрыя пабудовы і спляценні кулакоў, папоў, сэнтантаў, мул і бабў.

Высока-высока над галовамі будзе паднята дзень МЮД'у чырвоны сьцяг, і мільёны маладых галасоў з захапленьнем будучь паўтараць стары і выпрабаваны лёзунг пралетарскае рэвалюцыі: — Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

Пілуудзкага палкоўнік Рет, афіцэры польскага генэральнага штаба Сакзажоўскі і Лосс, а таксама польскі ваенны аташэ ў Бухарэсьце Любюк выехалі да Іная (паблізу Бухарэсту), дзе адбудзецца нарада ў удзелем Шлусуджака, часовага румынскага міністра замежных спраў Арэтояну і прадстаўнікоў румынскага вайскавага камандваньня. Па думцы румынскага друку, надыходзячы перагаворы заграюць, галоўным чынам, становішча Румыніі ў абарончай сыстэме дзяржаў Малое Антанты і Польшчы, з асобым вучотам польска-румынскага военнага супрацоўніцтва супроць СССР.

Кара сьмерці для рэвалюцыянераў у Японіі

Адозва ціха-акіянскага прэфсакратарыяту

Гэтымі днямі ў Японіі надзвычайным імператарскім указам уведзена кара сьмерці для рэвалюцыянераў. „Кожная асоба, або асобы, якія арганізуюць саюз з мэтаю зьмяніць дзяржаўны лад, будучь карацца сьмерцю“—так гавораць першыя радкі нова абнародаванага закону аб ахове парадку ў Японіі.

Ціха-акіянскі сакратарыят прэфсаюзаў вызначае ў сваёй адозье, што закон гэты зьвязаным накіраван на толькі супроць левых прэфсаюзаў, левай рабоча-сялянскай партыі, саюзу пралетарскай моладзі і японскай кампартыі, але і супроць японскага рабочага руху ў цэлым.

Сакратарыят прэфсаюзаў самым рашучым чынам пратэстуе супроць закону аб кары сьмерцю, супроць прасьледваньня прэфсаюзаў і іншых арганізацый рабочае класы і супроць масавых арыштаў. Сакратарыят заклікае ўсе арганізацыі, што да яго дадуць падда, наладзіць масавыя пратэсты і вырываць барбарскія меры японскае кіруючае аргі.

...і лішкам сродкаў вытворчасці. У СССР як раз наадварот: недахватам сродкаў вытворчасці і пемачы-масьцю ў выніку гэтага скарываць рэзервы беспрацоўных.

Сьвістапляска нашых ворагаў

Буржуазны і сацыял-дэмакратычны друк крычаць аб дарагоўлі прамысловых прадуктаў у СССР, аб пьзначэньці экспарту і аб беспрацоўі. Праўда, прамысловыя прадукты ў СССР даражэй, чым у перадавых нацыяналістычных краінах. Гэта абумоўліваецца папершае, тым, што абсталяваньне савецкіх фабрык часткова знасілася. Другая прычына, гэта зьмяншэньне колькасьці кваліфікаваных рабочых в якіх многія ааігнулі ў грамадзянскую вайну, многія зна-

Японія Англіі:—Вось табе і адчыненыя дзьверы ў Кітай

Навіны Савецкага Дня

УСЕСАЮЗНАЯ СПАРТАКІЯДА

МАСКВА, 22. У бегу на 20 кілямэтраў лэнінградзец Матсунаў устанавіў новы ўсесаюзны рэкорд—1 гадз. 12 мін. 51,2 сэк. У бегу на 1.000 мэтраў масквіч Дзянісаў паказаў новы ўсесаюзны рэкорд—2 мін. 34,8 сэк. У эстафэтным бегу на 100 мэтраў зборная каманда СССР паказала час—43,2 сэк. (лепш ўсесаюзнага рэкорду).

Бег на 300 мэтраў для жанчын выйграла Графская (Масква)—44,4 сэк., што зьяўляецца новым усесаюзным рэкордам. У бегу на 1.000 мэтраў для жанчын выйграла Сьпірыдонава (Украіна), якая прайшла дыстанцыю ў 3 мін. 13,6 сэк., што таксама зьяўляецца новым усесаюзным рэкордам.

У бегу на 3.000 мэтраў першае месца заняў Ісохола (Фінляндія)—8 мін. 56,4 сэк. (лепш рэкорду СССР).

У ПАЗЫКУ ДЗЯРЖАВЕ Ход падпіскі ў РСФСР

МАСКВА, 22. Кампанія па рэалізацыі другой пазыкі індустрыялізацыі праходзіць па РСФСР з вялікім удзімам. Па папярэдніх даных рэалізавана ў Маскве 10 млн. руб., у Лэнінградзе 10 млн. руб., у Сібіры—2 млн. рублёў, у Яраслаўлі—825 т. р., у Архангельску—400 т. р., у Кастраме—350 т. р., у Уфе—300 т. р.

Кіеў—больш 1 мільёну рублёў

У Кіеве папярэдняя падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі перавысіла 1 мільён руб.

Харкаў даў 1.600 тыс. рублёў

ХАРКАЎ, 21. Папярэдняя падпіска на 2-ю пазыку індустрыялізацыі па Харкаве дасягла 1.600 тыс. руб.

Луганск—1.300 тысяч рублёў

ЛУГАНСК, 21. Падпіска на другую пазыку індустрыялізацыі дала 1.300 тыс. руб.

Звароты ніжагародзкага кірмашу

НІЖНІ-НОЎГАРАД, 20. Другая 10-дзённая кірмаш дала абароту 53 мільёны 587 тысяч руб., супроць 47 мільёнаў у мінулым годзе. Асабліва ажыўленьне адчуваецца ў гандлі саматужнымі таварамі.

Пабудова цэнтральнага аэрапорту

Савет па грамадзянскай авіяцыі СССР прызнаў неабходным пабудову ў Маскве цэнтральнага грамадзянскага аэрапорту. Да пабудовы аэрапорту будзе прыступлена ўжо з бліжайшага бюджэтнага году

Навала мінула

ХАБАРАЎСК, 21. Рэчка Зэл ўвайшла ў берагі. Насельніцтва зьявілася ў пакінутыя месцы. Учора адноўлены простыя чыгуначныя зносіны на Захад і з Благавешчанскам.

Ненадзейнае становішча Нанкіна

ТОКІЯ, 22. Японскі прэм'ер Танака вярнуў на пасяджэньні кабінэту даклад аб становішчы кітайска-японскіх адносін.

У гутарцы з журналістамі Танака сказаў, што японскі ўрад ня лічыць нанкінскі ўрад трывалым. Нельга нават лічыць трывалаю аднасьць унутрынанкінскага лягэру.

Арышты ў Шанхаі

ШАНХАЙ, 21. Кітайскія газеты паведамляюць аб арышце рабочых, якія распаўсюджвалі ў Шанхаі камуністычныя прахламацыі.

IV тыраж I пазыкі індустрыялізацыі Каму дасталася 25.000 рублёў?

СТАЛІН, 22. Сёньня закончыўся 4-ы тыраж першай пазыкі індустрыялізацыі.

Выйгрышы па 5.000 руб. прыпалі на наступныя №№ аблігацый і сэрый: аблігацыя 27, сэр'я 148.103; аблігацыя 37, сэр'я 108.790; аблігацыя 36, сэр'я 116.991; аблігацыя 33, сэр'я 099.299; аблігацыя 26, сэр'я 033.288; аблігацыя 15, сэр'я 134.271; аблігацыя 3, сэр'я 054.995; аблігацыя 4, сэр'я 072.657; аблігацыя 34, сэр'я 126.078; аблігацыя 48, сэр'я 086.900.

Выйгрышы па 10.000 руб. прыпалі на наступныя №№ аблігацый і сэрый: аблігацыя 8, сэр'я 037.459; аблігацыя 49, сэр'я 129.098; аблігацыя 34, сэр'я 096.338; аблігацыя 5, сэр'я 121.621; аблігацыя 48, сэр'я 028.239.

Выйгрыш у 25.000 рублёў паў на аблігацыю 8, сэр'я 111.545.

Пленум ЦКК ўсеКП(б)

3-ці чарговы пленум ЦКК ўсеКП(б) (складу 15-га зьезду) адкрываецца 25 жніўня 1928 г. а 12-й гадз. дня ў Андрэўскай залі вялікага Крамлёўскага палаца.

На 7 гадзін працы

Па пастанове ўрадавай камісіі пры СНК СССР па правядзеньні 7-гадзіннага рабочага дня, маскоўскія фабрыкі Дзяржэнаку в 1-га верасьня 1928 г. пераходзяць на 7-гадзінныя рабочы дзень.

Першы дзягнік

КЭБЛ-АРДА, 22. Па паўночным вучастку Тукрэіса прайшоў першы тавара-пасажырскі цягнік. Наглядаецца масавае прадаўленьне грузаў і напшыў пасажыраў.

Будаўніцтва элеватараў

У Казакстане разгорнута вялікае будаўніцтва элеватараў. Тры ўжо закончаны і прыступілі да работы, 6 дабудовваюцца і будучь пущаны ў верасьні. У будучым сэзоне будучь пабудаваны яшчэ 6 элеватараў. Пабудова элеватараў абдыецца каля 6 мільёнаў руб.

Японія за „дыпламатычнай“ работай

Японія рыхтуецца да захопніцкай чыннасьці

ХАРБІН, 22. У будынку японскага генэральнага консульства ў Мукдэне адкрыўся зьезд усіх японскіх консулаў у Маньчжуры. На зьездзе ўдзельнічаюць, акрамя консулаў, прадстаўнікі японскага міністэрства замежных спраў і сакратар японскай місіі ў Пекіне. У мясцовых асьвядомленых колах разглядаюць зьезд японскіх консулаў, як свайго роду дэманстрацыю, якая мае мэтай аказаць націск на Мукдэн, каб не дапусьчаць згоды з Нанкінам. Таксама лічаць, што зьезд, відавочна прасьледуе і мэты нагоджаньня ўчынкаў японскіх консулаў пры ажыццяўленьні новых японскіх агрэсыўных плянаў у трох усходніх правінцыях.

ПЕКІН, 23. Як паведамляе газета «Чао Бао», у шаньдунскую правінцыю адпраўлены буйныя японскія вайсковыя сілы.

Абвастрыньне латвійска-эстонскіх адносін

Двохдзённая нарада міністраў замежных спраў Латвіі і Эстоніі жыва абгаворваецца латвійскім друкам. „Соц'яльдэмакрато“ піша, што вынікі нарады мізэрныя. Найважнейшае пытаньне—справа мытнае вуніі нават не разглядалася. „Латвіяс Сарго“ піша, што гаспадарчыя ўзаемаадносіны Латвіі і Эстоніі настолькі абвастрыліся, што пытаньне аб мытнай вуніі ня можа нават стацца афіцыйна.

ВЯЛІЗАРНАЯ ЦІНА-ВАСЬЦЬ ДА ЭКСПЭДЫЦЫІ „КРАСІНА“

НЬЮ-ЁРК, 11. Экспэдыцыя ледаколу „Красіна“ выкінала, як ужо паведамлялася, аніўлены інтарэс саамых шырокіх слабаў нацельніцтва ва ўсёй Амэрыцы. У сувязі з гэтым нават рэацыйны і варажы СССР друк удаляў надзвычай шмат месца паведамленьням і артыкулам аб рабоце „Красіна“.

У газетах Амэрыкі экспэдыцыі было прысьвечана звыш 600 перадавых артыкулаў. Некаторыя газеты, як вядома, спрабавалі гаварыць аб экспэдыцыі, не ўпамінаючы аб СССР, змоўчаючы аб тым, што „Красіна“ зьяўляецца савецкім судном, аднак такія спробы былі адзінаватымі і вызывалі агульны насьмешкі.

Наменшую цінавасьць выкінала экспэдыцыя „Красіна“ і ў адуку аругіх амэрыканскіх краін. Нават у такіх краінах, як Чылі, дзе дыктатар Ібанэс выдаў у мінулым годзе загад, які дазваляе зьмяшчаць у друку толькі ілюстрыцыі для СССР зьвесткі, газеты былі поўны паведамленьнямі і артыкуламі з паводу экспэдыцыі.

Захапленьне гэрэізмам каманды „Красіна“

ПРАГА, 20. Выратаваны «Красіным» удзельнік экспэдыцыі Нобіле, прафэсар Бэгоўнэк алубікаваў у мясцовых газетах сэр'ю артыкулаў. Апошні артыкул поўны захапляючых водзваў аб рабоце ледаколу «Красіна». Бэгоўнэк піша:

«Экіпаж «Красіна» паставіў па карту сваё жыцьцё. Ледакол павінен быў змагацца з найбольшымі перашкодамі, якія маглі ўзьнікнуць сярод ільдавых падаў і на моры, але ўсё-ж ён рухаўся наперад, нават з папсаваным рулём і вінтом. Увесь экіпаж «Красіна» разумее, што ў выпадку аварыі, яму ня будзе адкуль чакаць дапамогі, таму што няма ў сьвеце іншага ледаколу, які мог-бы прынесці яму паратунак. Лётнікі на «Красіне» былі такімі-ж дасканалымі, як і экіпаж.

Лішняе пісаць аб Чухноўскім—увесь сьвет цяпер ведае гэтага героя павэтра. Пераходзячы да лёсу Амундсэна, Бэгоўнэк выказвае цьвёрдую надзею, што і ён будзе выратаваць «Красіным».

Албанія стрэне каралеўствам?

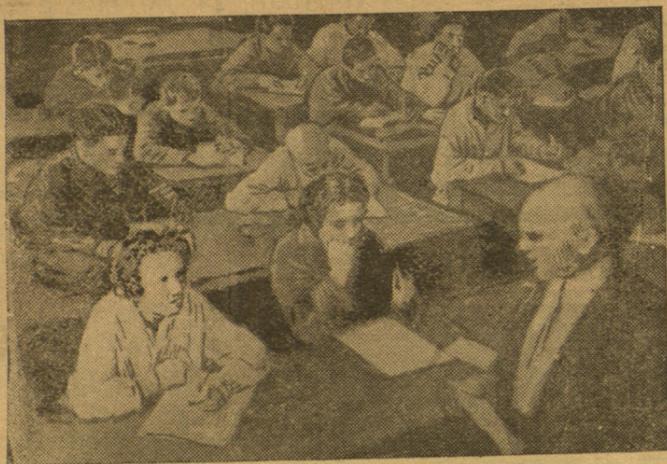
ВЕНА, 22. На пасяджэньні албанскага ўстаноўчага збору, скліканага для зьмяненьня канстытуцыі, будзе агалошана пасланьне прэзыдэнта і прэм'ера Ахмет-зогу аб 4-хгадовай дзейнасьці ўраду. Потым устаноўчы збор прыме рашэньне аб агалошэньні Албаніі каралеўствам. Паводле вестак, вялікія дзяржавы вгадзіліся на абвешчэньне Албаніі каралеўствам.

Працяг тэлеграм на 2-й стар.

Савецкая акраіна

Адна з вуліц у Петрапаўлаўску на Камчатцы

Паной, дзе адбываюцца іспыты паступаючых у БДУ

У панскіх прыезд літоўскага журналістага

ВАРШАВА, 22. Сёння ў Варшаву прыехаў Пурыйніс—прадстаўнік афіцыйна літоўскага Ураду „Летуво Аі-да“.

Катаржны прысуд у Лодзі

Лодзінскі акруговы суд разглядаў справу камуністычнага дэпутата ойм-у Роска і 5 рабочых, абвінавачаных у прыналежнасці да кампартыі. Справа дэпутата Роска выдзелена і адлюжана да часу вырашэння оймам пята-або яго выдачы. Адзін з абвінавачаных засуджаны на 3 гады натаргі, двое—на два гады кожны і 2 апраўданы.

Аршыцы ў Крассніку

Па вестках „Газеты Варшаўскай“ у м. Красснік, Янаўскага павету, выкрыта камуністычная арганізацыя. Некалькі чалавек аршываваны. Сьледства пшчэ не закончана.

Выезд на канфэрэнцыю нацменшасцый

На гэтым тыдні з Польшчы выязджае ў Жэневу дэлегацыя нацменшасцый Польшчы для ўдзелу ў працах 4-га міжграсу нацменшасцый. Кангрэс пачнецца 29-га жніўня.

У склад дэлегацыі ўваходзяць прадстаўнікі ад буржуазных палітычных групаван немцаў, украінцаў, беларусаў і польцаў.

Скарта нямецкае водменшасці

Немецкая нацыянальная арганізацыя ў Польшчы „Фольксбунд“ высладала скарта да Лігі Нацый на зачыненне ў Сілезіі 16 нямецкіх шнол.

Пагрозы польскіх афіцыйсаў Літве

Патрабаваньне націску Лігі Нацый

ВАРШАВА, 22. Каментуючы аднакую ноту Вальдэмарса, афіцыйна „Эпока“ піша: „Можна зрабіць толькі адзін вывад—Вальдэмарса на хоча адказаць на польскай і таму заагавяе патрабаваньне націску Лігі Нацый“.

Польшчы разгон прафсаюзу

Паліцыя разамала аддзяленне прафсаюзу хэмікаў у Лазав. Стравы і грошы саюзу забраны мясцоваю паліцыяй.

Гандлёвы ваянс за ліпень

У ліпені прывезена ў Польшчу тавараў на 288 млн. золотых, а вывезена на 200 млн. зол. Дэфіцыт—88 млн. зол.

„Пяст“ супроць пілсудчыкаў

У Варшаве адбылася нарада оймавага клюбу пятаўцаў. Абгаварыўшы справу рэформы канстытуцыі, нарада выказалася супроць праектаў, якія маюць на мэце абмежаванне праў оймаў.

Забойства правакатара

На полі каля Станіславава (Уок. Галіцыя) знойдзены труп асера Воўчынокае гміны—Рыгора Навагрудскага. Выхадзіла селянства ненавідзела яго за даносы польскай уладзе. У сувязі з забойствам аршывавана 5 украінскіх сялян.

Мільярд дэфіцыту

За першыя сем месяцаў 1928 г. замежны гандаль Польшчы даў 650 млн. золотых дэфіцыту—у паўтара разы больш, чым за ўвесь мінулы год. Разам за мінулы і гэты год дэфіцыт перавышоў ужо мільярд золотых.

Запао золата і дэвізаў у Польскім банку за гэты год зменшыўся на 192 млн. зол., не зважаючы на замозныя пазыкі.

Спробы ашукаць польскае сялянства

Урад хоча заманіць сялян у панскі мяшок

У адпаведнасці з праграмай польскага ўраду «аглядзіць» класавую барацьбу, міністр земляробства Польшчы—манат Найзабітоўскі прыняў адпаведныя меры да аб'яднання ўсіх сельска-гаспадарчых арганізацый.

Варшаўская газета „Фолькштунг“ паведамляе, што міністр дэсягнуў

Партыйнае будаўніцтва

Хто тармозіць самакрытыку знізу

Янаўлевіцкія бюракраты ждуць, калі пройдзе „данучная кампанія“. Парт'ячэйка сьпіць

Урок, які надосыць улічаны

Нядаўна на заводзе «Чырвоная Зара» былі праведзены дзятэрміновыя перавыбары бюро ячэйкі. Гэтыя перавыбары былі праведзены таму, што цэлы рад партыйцаў скардзіўся нават праз карэспандэнцыі ў газетах «Звязда» і «Правда» на грубасць і нетактычнасць сакратара ячэйкі тав. Абрамовіча. Для расьсьледвання гэтых скаргаў Ляхаўскі райком вылучыў камісію. Камісія гэта выявіла, што грубасць з боку сакратара ячэйкі мела месца. Тав. Абрамовіч быў за сакратара ячэйкі каля двух год. Ён адначасова зьяўляўся членам бюро райкому. Такое становішча абавязвала да таго, каб з аднаго боку самому тав. Абрамовічу падыходзіць да партыйцаў больш чула, а Ляхаўскі райком вымагаў, каб ён да скаргаў на свайго члена бюро лепш прыслухоўваўся.

Камісія, якая абсьледвала работу сакратара ячэйкі, пастаралася зьявіць факты, што прывяло па нашай думцы да памылкі, якую зараз зрабіў райком. Мы ў нашай рабоце стаім заўсёды на тым пункце гледжаньня, каб нічога не замазваць і рэчы называць сваімі іменамі. Толькі такім простым большавіцкім падыходам нам удаецца выпраўліць выхілі ў нашай рабоце. Камісія канстатуе, што грубасць Абрамовіча зьяўляецца вынікам цяжкае наўрастанні і гэта грубасць тав. Абрамовіча была вынікам прастаты яго характару. Мы з такім тлумачэннем згадзіцца ня можам. Ня можам таму, што нервы парвалі, а абрывалі ў часе выступленьня партыйцаў, пазываць партыйцаў дурнямі, асталоўнамі і г. д. зусім недачупчальна. Даходзіла да таго, што калі хто публікаваў яму прарэчы, ня лічыўся з думкаю Абрамовіча, апошні ступаў кулакамі па стале і ладуся. Гэта не магло накіраваць крытыку партыйцаў на правільнай лініі і, зразумела, знайшося імаг нездаволеных гэтай яго работай.

Былы сакратар ячэйкі тав. Абрамовіч з гаспадарчай працай спраўляўся добра. Але сваімі адносінамі, сваім характарам давёў да таго, што ў ячэйцы ўжо з восені 1927 г. адчуваліся нездаволены настроі, якія злажыліся ў невялікай групе партыйцаў ячэйкі, і гэта група на чале з тав. Камандантам вельмі часта рэзка і часамі нявытрымана пачала выступаць на сходах ячэйкі супроць тав. Абрамовіча, скардзіўся на закъм.

Усё, што адбывалася на працягу доўгага часу ў ячэйцы, было вядома Ляхаўскаму райкому і бюро, але ніякіх канкрэтных мерапрыемстваў

ня прымалася. Бюро райкому абмяжоўвалася таварыскімі ўказаньнямі. Але гэтыя ўказанні не памагалі. Лінія сакратара бюро не змянялася, становішча ячэйкі нагоршылася. У апошні час тав. Абрамовіч груба пачаў адносіцца да камсамолкі—пінанер-працаўніка тав. Лякумовіч і да кандыдата партыі, раборца тав. Манько. Апошніма сакратар ячэйкі прапанаваў паказаць яму для ўзгаднення карэспандэнцыю аб перавыбары бюро ячэйкі. І калі апошні адмовіўся, то ён быў аблаян сакратаром ячэйкі.

І толькі пасля таго, як у газетах «Правда» і «Звязда» былі зьмешчаны артыкулы аб становішчы ячэйкі, Ляхаўскі райком сур'езна заняўся гэтай справай.

Зараз бюро ячэйкі дзятэрмінова пераабрана.

З тав. Абрамовіча зняты абавязкі сакратара ячэйкі. Райком прызнаў сваю памылку ў тым, што просьбы тав. Абрамовіча аб аслабленьні яго ад абавязкаў сакратара ячэйкі сваячасова не адмовіў. Але нам здаецца, што райком зараз робіць новую памылку, калі ён амаль усю віну за становішча ў ячэйцы ўскладае па так званых «бузацёраў», а апраўдвае тав. Абрамовіча нэрвасьцю і «прастатаю характару». Мы не апраўдваем учынкаў некаторых таварышоў у ячэйцы заводу «Чырвоная Зара», напрыклад Камандантэва, але зусім ясна, што гэта становішча, якое стварылася ў ячэйцы, было зьявілася з няправільнымі наводзінамі сакратара. Былы сакратар ячэйкі, тав. Абрамовіч, ня мог стварыць умоў для разгортваньня самакрытыкі і ўнутрыпартыйнай дэмакратыі ў ячэйцы, ня змог нагаварыску падпісаць да тых членаў ячэйкі, якія нічэ ня маюць большавіцкага загартаваньня. А вось гэта, мы лічым, павінна зьяўліцца галоўным абавязкам сакратара ячэйкі. І калі райком гэта галоўнае не падкрэсьлівае ў справе, то ён фактычна загупоўвае важнасць гэтага факту.

Мы лічым, што пункт рэзалюцыі па гэтай справе, які гаворыць: «Бюро райкому зварачае ўвагу ячэйкі на неабходнасць яшчэ большага разгортваньня самакрытыкі, а таксама і на накіраваньне яе па правільным шляху, выпраўляючы моманты скруўленьня лёзунгу самакрытыкі», нездавальняючы, ён нярэальны. Райком павінен быў даць канкрэтныя ўказанні ячэйцы, як у далейшым наладзіць работу, як разгартуць самакрытыку, і паказаць, у чым выражаліся скажэньні лёзунгу самакрытыкі пры рабоце ранейшага бюро.

Уціск рабочае думкі

У янаўлеўцаў крытыка ў загоне

(Сукон. фабрыка — Янаўлевічы)

Праверым падрыхтоўку да партасьветы

У сучасны момант мы праводзім арганізацыйную работу па разгортваньні сеткі партасьветы на аснове дырэктывы ЦК УсеКП(б).

У пастанове ЦК гаворыцца аб тым, што ў мінулым годзе мы ня выканалі дырэктывы ЦК аб добраахвотным выбары форм палітучобы.

Што трэба зрабіць, каб не паўтарыць памылка мінулага году? Трэба мабілізаваць усіх агітатараў і прапагандыстаў, пачаць безадкладна разьясьняльную работу аб сыстэме палітасьветы ў бягучым годзе на партасходах, у часе абедзенных перапынкаў па цэхах і на рабочых сходах.

Гэта разьясьняльная праца павінна праходзіць пад энкам азнаямленьня з праграмай, навучальнымі падручнікамі і будучымі мэтамі работы. Трэба арганізаваць гэту работу так, каб самы адсталы член партыі зразумей-бы неабходнасць вучыцца.

Асноўная ўвага парт'ячэек павінна быць накіравана на ахот палітучобай партыйнага актыву, бо мы ведаем рад фактаў з мінулага вопыту, калі частка ячэйкавага актыву нідзе не займалася і гэтым адцягвала ўвагу ад палітучобы радавых членаў партыі, паказваючы ім дурны прыклад.

Неабходна акругому, райкомам і ячэйкам самым пастойлівым чынам устанавіць пільнасьць у сыстэме ўсёй партыйнай і грамадзянскай работы. Трэба дабіцца не на словах, а на справе замацаваньня ня менш двух дзён у тыдзень на палітучобу для кожнага члена партыі, які-б пост ён не займаў.

Усе гэтыя задачы, бязумоўна, магчыма выканаць толькі пры ўмове дэталёвага вучоту на грузкі кожнага члена партыйнай ячэйкі кожнага беспартыйнага актывістага, кожнага камсамольца, а да гэтага часу з нагрукі членаў партыі ў нас было з рук вон кепска. Па ячэйках ёсьць групы таварышоў, якія літаральна загняюцца ад нагрукі грамадзкаю і інш. работ, але ёсьць група членаў партыі зусім без партнагрупаў.

Неабходна, каб пытаньні арганізацый палітучобы былі ўвязаны з пільнай працай аддзела асьветы на лініі арганізацый сеткі школ рабочай асьветы з тым, каб ахапіць рабочых і членаў партыі, якія патрабуюць агульнай навучальнай асьветы.

У мінулым навучальным годзе ў нашых умовах на лініі аддзелу асьветы ня было нічога зроблена для правядзеньня разьясьняльнай працы на прадпрыемствах аб сыстэме рабочай асьветы. Дзякуючы такой нядбайнасьці, рабочыя якія жывуць на акраінах, ня былі ахоплены вучобай, а процант рабочых ад варштату ў ЦВРП атрымаў вельміе зьніжжэньне за кошт ахоту ўтрыманцаў і студэнтаў. У бягучым годзе, калі заць

Вясковая школа, пабудаваная за сродкі самаабладаньня

Сёння ў ЦК КП(б)Б а 6 гадз. — увечары склікаецца —

ПАРТЫЙНАЯ НАРАДА

па пытаньні аб сыстэме народнае асьветы. Запрашаюцца члены партыі: калегія АПА ЦК КП(б)Б, загадчыкі АПА Менскага АК і менскіх гарадзкіх райкомаў КП(б)Б, заг. культаддзелу ЦСПСБ, заг. культаддзелаў ЦП саюзу, члены прэзыдыуму ЦП працасьветы, члены калегіі Наркамасьветы, Наркамзему і прэзыдыуму ВСНГБ, інспэктары Наркамасьветы і Менскай акруговай інспэктурны народнае асьветы, навуковыя працаўнікі навуковых дасьледчых устаноў, выкладчыкі вышэйшых навучальных устаноў і тэхнікумаў, настаўнікі прафшкіл і 7-гадовых школ г. Менску.

Сакратар ЦК КП(б)Б ВАСІЛЕВІЧ.

Аб сыстэме народнае асьветы

Сыстэму народнае асьветы аб'ясава апошніма сьвіа ЦВК БССР. Было настаноўлена перадаць тэзісы, прапанаваныя Наркамасьветы, на шырокае абаварэньне працоўнага мас. Гэтае абаварэньне працягваецца і да апошняга часу. Па сыстэме народнае асьветы выказала сваю думку влікал колькасць працоўнікоў устаноў і арганізацый. Партыянарада, якая сёння адкрываецца, павінна даць канчатковае вырашэньне гэтага сьлямі сажана для шырокай працоўнага мас пытаньня.

Пытаньне аб сыстэме народнае асьветы стаіць у парадку дня бліжэйшага пленуму ЦК КП(б)Б, які, ня сумняенна, і дасць вычэрпваючы дырэктывы па гэтым пытаньні. Мы тут прыводзім асобныя думкі некаторых таварышоў па пытаньні аб сыстэме народнае асьветы ў БССР, якія адрозніваюцца ад поглядаў НКЛ.

ТАВ. МАЗУР (інспэктар Галоўнага Сацыяльнага Выхаваньня) ня згодзен з наступнымі пунктамі. Па-першае—тав. Мазур лічыць, што замест сямігодня павінна быць, як асноўнае ядро сярэдняе асьветы—васьмігодка. Г. зн., што праграма сучаснай сямігодкі павінна праходзіцца вучнямі ў працягу 8 год. Гэта неабходна таму, што нашы сямігодкі вельмі перагружаны (да 40 гадзін у тыдзень). Акрамя таго ў нашых школах імаг шмат

што побач з прафтэхніколамі павінны быць арганізаваны спецыяльныя прафклясы з 3-гадовым курсам навучаньня. Гуды будучы прымоца асобы, якія скончылі сямігодку. Па думцы Наркамасьветы, гэтыя прафклясы будучы даваць, акрамя агульнае асьветы, працоўным маскі. У прафклясах Наркамасьветы мяркуе рэагаваць на працягу і будучы годамі прафклясы зьяўляюцца лініяй і непатрабнай падбудовай над сямігодкай. Яны ня зможуць ні ў якім выпадку даваць вучыцтву профтэхнічнае асьветы і будучы быць намі між прафтэхнішкола. Акрамя таго ў прафтэхнішколах з такім-жа трохгадовым курсам будучы прымацца вучы з розным сямігодкам.

ТАВ. ПЛАТУН зазначае, што неабходна адно з двух: або ўсе прафтэхнішкола пераймаюцца ў прафклясы, або прафклясы ў прафтэхнішколах, а пакінуць тое і другое непатрабна.

ТАВ. ПЛАТУН таксама знаходзіць няправільным пабудаваньне і прафтэхнішкола. Наркамасьветы лічыць, што тэхнікумы з 4-гадовым курсам навучаньня будучы выпускаць кіраўнікоў вытворчасьці, а забавучы з 3-гадовым курсам навучаньня—кваліфікаваных рабочых. За адзін год выпускаюць кіраўнікоў вытворчасьці невяліка. А таму тав. Платун прызнае неабходным індустрыяльным тэх-

павінен падуць аб тым, ці з'яўляецца наогул мэтазгодным вядзенне далейшых перагавораў у Вальдэмарскаму.

Другі офіцыёз «Глоб Правды» піша: «У адказ на паводзіны Вальдэмарса Польшча можа толькі канстатаваць, што Літва ўхіляецца ад перагавораў, і патрабаваць ад рады Лігі Нацый умяшчэння практычных мер, якія прымуоць Літву вынаць прапановы Лігі Нацый».

У ЛІТВЕ ДЭФІЦЫТ ЗАМЕЖНАГА ГАНДЛЮ

За ліпень г. г. вывезена з Літвы тавараў на 19,9 млн. літаў, а прывезена на 21,4 млн. літ. Прывоз перавысіў вываз на 1,5 млн. літаў.

БОЙКА Ў КАСЬЦЕЛЕ

У мястэчку Кірнова каля польска-літоўскае граніцы (на літоўскім баку) у мінулыя дні адбылася бойка ў касцёле паміж паякамі і літоўцамі. Шмат асоб паранена.

Бойка вынікла на грунце спрэчак, якія мовяюцца пра карыстацка ў касцёле.

ДФЭРА Ў ДЗЯРЖАЎНЫМ БАНКУ

У Дзяржаўным банку Літвы выкрыта на 200.000 літаў (каля 40 тыс. руб.) фальшывых чэкаў. Арыштавана некалькі вышэйшых чыноўнікаў, замешаных у аферы.

ПРОБНАЯ МАБІЛІЗАЦЫЯ

Па вестках нямецкіх газет, у Літве закліканы на вучэбны збор запасныя 1893-1896 гадоў. Літоўская ўлада запэўняе, што справа ідзе толькі аб пробнай мабілізацыі.

У Заходняй Беларусі

АРЫШТ 11 ЧАЛВЕК

Па вестках «Кур. Віл.» паліцыя нібыта выкрыла ў в. Курна камуністычную ячэйку. Арыштавана 11 чалавек.

ЧЫРВОНЫ СЬЦЯГ У ВІЛЬНІ

На Наваградскай вуліцы ў Вільні 20 жніўня паліцыя знайшла вывешаны на плошчы чырвоны сьцяг з процідзяржаўным надпісам. Сьледства заоталася без вынікаў.

ЗАБАСТОўКА МУЛЯРОў

Вільні пачалася забастоўка муляроў, якія трэбуюць 50 проц. надбаўні да зарплаты.

Антысавецкія інтрыгі Польшчы ў Лёндане

ЛЁНДАН, 22. У лёнданскіх дыпламатычных колах сьцьвяржаюць, што праз пасярэдніцтва польскага пасланніка ў Лёндане, Залескі отараецца ад ліце ангельскі ўрад да недапушчэньня СССР у панце Келёга. Залескі пры гэтым спасылкаецца на рэвалюцыйную работу Камінтэрну. У тым жа духу польскае місія спрабуе ўздзейнічаць на ангельскі друк.

У дэкларацыі, якія падпісалі старшыні абодвух арганізацый, гаворыцца, што с-тасп. арганізацыі павінны самі аднавіць інтэрэсы ўсіх сельскіх гаспадароў, ня прымаючы пад увагу разьмер іх маёмасці.

Далей у дэкларацыі гаворыцца: «Сельска-гаспадарчыя арганізацыі павінны падтрымліваць урад і гміны на вёсцы, не паддавацца палітычным уплывам і не займацца клясавай барацьбой. Тады аб'яднаная арганізацыя ахопіць сельскіх гаспадароў, пачынаючы ад багачэйшых памешчыкаў і канчаты бяднейшых селянствам, ад эвідэкаў і манархістаў, да членаў «Вызвалення» і «Сялянскага саюзу».

Ці сялянская маса паступіць па парадзе кіраўнікоў і згодзіцца на хаўрус з памешчыкамі—у гэтым прыходзіцца моцна сумнявацца. Адно, аднак, зразумела: польскі ўрад хоча пры дапамозе крэдытаў і субсідый замаціць сялянства ў панскі мяшок. Урад хоча такімі сродкамі аслабіць барацьбу за аграрную рэформу.

Робочыя ў гутарках кажучы: «Хто не ведае, готую самакрытыку. У людзей крытыкуець, як відаць з газет, а ў нас мусіць яе і ніколі ня будзе. Так дарма кампанія і пройдзе».

Ня толькі так гавораць рабочыя, але і большасьць партыйцаў, якія ўсе.

Камуністыя самакрытыку і крытыку лічаць як кампанію, мусіць думаюць, хай яе прынесца, авось нас не захопіць.

Працаўнікі фабкому вельмі ня ласкава адказваюць рабочаму, які прыходзіць з якой-небудзь скаргаю: «ня згодзен. Пішы ў газету!» На жаль рабочыя ня пішучь, а пісаць ёсьць аб чым.

Адначасова патрэбна было-б растлумачыць якаўлевіцкім працаўніком, як партыя разумее самакрытыку,—што крытыкаваць можна ня толькі ў друку, але і на сходах, на нарадах, ў насыненых газетах, у штодзённай працы і жыцці. Таксама ня шкодзіла-б, каб працаўнікі больш прыслухаліся да голасу і разважальнаў рабочых.

Робочыя на сходах не асьмелыва-

лі гаварыць адна на адна, чаго ніколі на сходах не пачуеш.

Вось адлінастрыя фабрыкі ніяк ня цікавіцца, у якіх кватэрах жывуць рабочыя, што кватэры замест палешаньня разбураюцца, у іх шмат усялякага бруду, нечыстата, ёсьць такія кватэры ў рабочых, што ў часе дажджу хоць плаваць па падлозе, і яны не рамантуюцца.

Многа і вельмі многа можна чуць ад рабочых аб тым, што памочнік дырэктара Дабрыцкі прымае на працу няправільна.

Так, напрыклад, на падзённую працу хадзіў камсамалец-батрац Бурлаеў. Ён добра працаваў, але не спадбаўся Дабрыцкаму. І вось Бурлаеў зьнімаецца з працы без усялякае прычыны. Хаця Дабрыцкі казаў, што Бурлаеў няма працы, але ў той жа дзень на працу прымаецца Жалудоў, які мае 20 дзес. зямлі. Бурлаеў жа вымушаны быў застацца без працы.

Ці не мажжа «Зьвязда» разгарнуць крытыку накіонт якаўлевіцкіх працаўнікоў.

Ул. СТРЫГОЦНІ.

як тэхналягія металюў, фізыка, матэматыка і інш. Гэтыя запарабаваныя падмацоўваюцца тым, што вучэбныя прафіколы, тэхнікумы ня маюць магчымасці ахапіць усе запытаньні рабочых, што праграмы даных устаноў занадта цяжкія для гэтай часткі рабочых.

Вялікае месца павінны займаць і пытаньні падбору прапагандыстаў для ўсіх відаў палітвучобы.

У сучасны момант у нас зусім няма штатных прапагандыстаў, уся праца на партасьвеццэ лажыцца цяжка на плечы партактыву ў парадку, так сказаць, «няпільнавай нагрукі». Трэба з пачатку навучальнага году АК і РК максымальна разгрузіць даных таварышоў, бо мы ўдарым па якасьці палітвучобы.

Да апошняга часу ўся арганізацыйная работа на партасьвеццэ праводзілася амаль выключна партарганізацыямі без удзелу прафсаюзаў і інш. грамадзкіх арганізацый і ад гэтага натуральнага, справа культуры.

Н. РАЗУМАЎ.

У пантэоне жывых

(Да гадавіны забойства САКО і ВАНЦЭЦІ)

Сако

што жыцьцё Сако і Ванцэці кладзецца ганьбаю толькі на горную, «менш чужую» частку амерыканскай і сусьветнай буржуазіі, лепшая частка якой зрабіла ўсё залежнае ад яе для іх выратаваньня. Для доказу гэтага становіцца, ён паведамляе, са слоў сваіх буржуазных карэспандэнтаў аб тым, што і цяпер рад пазаклясавых чалавекалюбаў (у тым ліку і амерыканцаў) заняты увекавечаньнем памяці італьянскіх рабочых-пакутнікаў. Ён называе паэтаў, якія нагромадзілі на магіле пакараных цэлыя штабэлі вершаў рознай якасьці, скульптураў, якія лепіць іх бюсты, і музыкаў, якія складаюць у іх гонар гераічныя симфоніі...

Мы ахвотна верым таму, што ўсе гэтыя самазданьня прадпрыемствы могуць да пэўнай ступені палешчыць кульгаючым рэпутацыям некаторых служак буржуазнага мастацтва, але мы адмаўляем прыняць гэтыя паведамленьні, які доказ салідарнасьці паміж тымі, хто стаў ахвярай сьляной клясавай ненавісьці да іх з боку багачоў, і тымі, чьё мастацтва заклікана забавляць гэтых багачоў. Гісторыя навучыла нас адносна скептычна да падобных выступленьняў з боку буржуазнай інтэлігенцыі ўсіх часоў і народаў. Вядомы італьянскі кампазытар Пэтро Пасканы складаў тымны ў гонар гераічнага паўстаньня металістых у жніўні-верасні 1920 году, якое прывяло да захопу рабочымі ў свае рукі фабрык і заводаў. Прайшло ўсяго п'яць год,—і сьледам за тым, як фашысцкі ўрад агаласіў сваю славетную «хартыю працы», якая, па думцы Мусаліні, павінна была «страсянуць сьвет», але, ў сапраўднасьці, не пазавяла фашысцкіх кіраўнікоў нават ад забастоўак, той-жа Пэтро Пасканы,—абястурботнасьцю старога цыніка,—напісаў гімны ў гонар гэтай хартыі, і выклікаў сэнацыю ў Мілане, разыграўшы яе са сваім аркестрам на адным з пляцоў.

Але Рамону Ралану хочацца як небудзь даказаць, што буржуазія, як кляса, тут ня пры чым, што і ў яе радок трэба аддзяляць «прекраснодушных» авечак ад жорсткавынх казлоў.

Ён лічыць за лепшае нават прыпісаць гэта незабытнае злачынства... нацыі, а ня клясе:

— «Я сьцьвярджаю,—піша ён у каментарыях да аднаго з атрыманых ім лістоў,—што ад сьняня паміж Эўропай і Амерыкай існуе маральна вайна, выкліканая забойствам Сако і Ванцэці. Міне 10, 20, 50 або 100 год, але ў адні прыгожы дзень гэта становіцца маральнае вайны выльецца наверх, бо сумленьне сьвету зьявілася, а гісторыя наказае, што ўсякая такая зьява атрымлівае сваю помсту. Вынікам д'ябляскае ўпартасьці судзьдзі Тайера і губернатара Фулера, зьявілася тое, што ад сьняня два нязначных італьянцы ўвайшлі ў пантэон пакутнікаў дывілізацыйнага сьвету. Мінуўшы шмат выкоў будучы яшчэ гаварыць аб Сако і Ванцэці, як гавораць аб Каласе 1), але... Сако і Ванцэці не знайшлі ў Амерыцы свайго «Вольтэра»...»

Тут, што ні слова, то—пэрд, які даказвае, што можна быць вялікім гуманістам і вельмі слабым гісторыкам і палітыкам. Рамон Ралан ведае, зразумела, што гісторыя паказала процілеглае: дывілізацыйнае чалавечтва, прынамсі, тое «дывілізацыйнае» чалавечтва, да якога разам з «прекраснодушной» інтэлігенцыяй сябе прылічваюць і Фулеры, і Куміджы, пакадала беспакораным і не такім адрыжкі «чалавечата сумленьня», як бастонскае забойства. І зусім ня прастая выпадковасьць, што Сако і Ванцэці не знайшлі свайго Вольтэра ў сучаснай Амерыцы. Цяпер ролю Вольтэра дасканала выконваюць першакласныя адраткі. Такага «Вольтэра» за мільёны ганарар знайшлі некалькі гадоў таму назад у Чыкаго двое мільярдэраў для сваёй сьноў, якія абвінавачваліся і сазналіся ў агідным забойстве. Сы-

1) Пратастант, пакараны сьмерцю ў 17-м веку, у ліку іншых ахвяр каталіцкага фанатызму. Пасля яго сьмерці Вольтэр даказаў, што ён быў пакаран бязьвінна

ны мільярдэраў былі апраўданы, Сако і Ванцэці,—пакараны сьмерцю. Прычына гэтага, зразумела, не ў зьніжжэньні Вольтэраў, а ў абмежаванай агоненасьці клясаве барацьбы ў нашы дні, якой упарта ня хочучь бачыць вялікадушныя чалавекалюбы. У абстаноўцы гэтай агоней барацьбы Сако і Ванцэці, натуральна, не маглі знайсці сабе абароны з боку буржуазнага грамадства, лёс якога адаваўся ў памяцны дні жніўня 1927 году пастаўленым на карту, Рамон Ралан можа не сумнявацца ў тым, што бастонскія фабрыканты і банкіры, якія пасьляшчыліся застрахаваць сваю маёмасьць на 200 мільёнаў дэляраў, праявілі куды больш рэалістычнага пацудзіцца, чым усе пазаклясавыя гуманістыя, узятыя разам, бо яны ведалі, што дзень сацыяльнае помсты можа наступіць, і нечакана, у разрэз з усімі памяркоўнымі прагнозамі грамадзкіх дабрачынцаў чалавечтва.

Але ў жніўні 1927 году, ня глядзячы на ўсе ўгаворы «прыцялаў прагрэсу», абнагледзі каты сьвяткавалі сваю перамогу. Пралетарыят усяго сьвету даў малюнак зьдзіўляючай братэрскай салідарнасьці. Ён разумеў клясавую паданілку страшэннага злачынства буржуазіі, і зрабіў усё ад яго залежнае, каб вырваць з рук бастонскіх катаў двух рабочых-рэвалюцыйнараў, якія сталі жыцьнімі сымбаламі рабочае клясы ўсяго сьвету. Аднак, ён пацярпеў паражэньне. Яна было, што супроць яго блёкаваліся ўсе сілы сусьветнай буржуазіі. Характарна, што самі асуджаныя ня мелі ніякай надзеі на выратаваньне,—нават у тым мінуты, калі, ахоплены садычнай вадкасьцю, амерыканская буржуазія адкалывала кару з тым, каб праз некалькі дзён тэлеграф разнёс па ўсім сьвецце вестку аб новым асуджэньні вязьняў. Было ясна, што ў тых краінах, дзе буржуазія трымае ўладу ў сваіх руках, яна час ад часу распраўляе свае мускулы для змаганьня з пралетарыятам.

Асуджаныя ведалі, што на іх далёкай бацькаўшчыне пануе яскрава-выражаная фашысцка-капіталістычная дыктатура. Цэпра цяжкай реакцыі спусьцілася над прыгожай краінай,—і яны ведалі, што скупа на руках і нагах рабочая кляса Італіі ня зможа ім зрабіць дапамогі.

На далёкай бацькаўшчыне Сако і Ванцэці, дзе урны іх спаленых цел апахоўваліся цяпер на могілках двух загалустных мястэчак, скуты на руках і нагах пралетарыят быў ахоплен глыбокім жалем, павялічаным яшчэ сьведкамасьцю свайго бяссьлілля. Але ватое радаваліся фашыстыя. Сако і Ванцэці яны лічылі адпачынкамі сваёй «пацыі», якія паднялі руку на той лад капіталістычнай дыктатуры, вернымі сабакамі якой яны зьяўляюцца,—і яны аплядыравалі катам...

Ралан памыляецца, гаворачы, што месца Сако і Ванцэці ў пантэоне чужой ім буржуазнай дывілізацыі. Пралетарыят ужо даўно пабудоваў свой уласны пантэон, які налічвае мільёны неведомых герояў. Два-ж «неведомых італьянцаў» знайшлі сабе ў ім месца. Але гэта—пантэон ня мёртвых, а жывых.

Гэтыя павінны быць пераарганізаваны ў школы сялянскай моладзі, для чаго другі камітэт моладзі быць пераведзены з 3-гадовага ў 4-гадовае курсу навучаньня. Гэтыя павінны быць пераведзены ў фабрычна-заводзкія васьмігодкі з улікам вывучэньня працоўных працаў.

Асноўнымі школам падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы павінны быць фабзавучы і прафзашколы, пры чым камісія ЦК ЛКСМБ аддае пераважнасьць фабзавучу, як школе, якая знаходзіцца ў рабочым абкружэньні і прымацаванай да канкрэтных ілі прамысловасці. Камісія ўносіць і новы момант у сыстэму народнае асьветы. Яна лічыць неабходным распаўсюдзіць арганізацыйныя прыпынткі фабрычна-заводскага сучаснага сельскаму гаспадарку і гандлю, і зні, што брощэ саўласаў і напасаў і гандлёвых устаноў павінна таксама сучыцца ў спецыяльных фабзавучах.

Тав. ПЛАТОН (старшыня саюзу працасьветы) таксама ня згодзен на цэлым разе пунктаў з прычынамі пабудаваньня прафсаветы. Наркамасьветы высунуў пытаньне аб тым, ці згодзен на гэты пункт.

Усе гэтыя павінны быць пераарганізаваны ў школы сялянскай моладзі, для чаго другі камітэт моладзі быць пераведзены з 3-гадовага ў 4-гадовае курсу навучаньня. Гэтыя павінны быць пераведзены ў фабрычна-заводзкія васьмігодкі з улікам вывучэньня працоўных працаў.

Асноўнымі школам падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы павінны быць фабзавучы і прафзашколы, пры чым камісія ЦК ЛКСМБ аддае пераважнасьць фабзавучу, як школе, якая знаходзіцца ў рабочым абкружэньні і прымацаванай да канкрэтных ілі прамысловасці. Камісія ўносіць і новы момант у сыстэму народнае асьветы. Яна лічыць неабходным распаўсюдзіць арганізацыйныя прыпынткі фабрычна-заводскага сучаснага сельскаму гаспадарку і гандлю, і зні, што брощэ саўласаў і напасаў і гандлёвых устаноў павінна таксама сучыцца ў спецыяльных фабзавучах.

ны мільярдэраў былі апраўданы, Сако і Ванцэці,—пакараны сьмерцю. Прычына гэтага, зразумела, не ў зьніжжэньні Вольтэраў, а ў абмежаванай агоненасьці клясаве барацьбы ў нашы дні, якой упарта ня хочучь бачыць вялікадушныя чалавекалюбы. У абстаноўцы гэтай агоней барацьбы Сако і Ванцэці, натуральна, не маглі знайсці сабе абароны з боку буржуазнага грамадства, лёс якога адаваўся ў памяцны дні жніўня 1927 году пастаўленым на карту, Рамон Ралан можа не сумнявацца ў тым, што бастонскія фабрыканты і банкіры, якія пасьляшчыліся застрахаваць сваю маёмасьць на 200 мільёнаў дэляраў, праявілі куды больш рэалістычнага пацудзіцца, чым усе пазаклясавыя гуманістыя, узятыя разам, бо яны ведалі, што дзень сацыяльнае помсты можа наступіць, і нечакана, у разрэз з усімі памяркоўнымі прагнозамі грамадзкіх дабрачынцаў чалавечтва.

Але ў жніўні 1927 году, ня глядзячы на ўсе ўгаворы «прыцялаў прагрэсу», абнагледзі каты сьвяткавалі сваю перамогу. Пралетарыят усяго сьвету даў малюнак зьдзіўляючай братэрскай салідарнасьці. Ён разумеў клясавую паданілку страшэннага злачынства буржуазіі, і зрабіў усё ад яго залежнае, каб вырваць з рук бастонскіх катаў двух рабочых-рэвалюцыйнараў, якія сталі жыцьнімі сымбаламі рабочае клясы ўсяго сьвету. Аднак, ён пацярпеў паражэньне. Яна было, што супроць яго блёкаваліся ўсе сілы сусьветнай буржуазіі. Характарна, што самі асуджаныя ня мелі ніякай надзеі на выратаваньне,—нават у тым мінуты, калі, ахоплены садычнай вадкасьцю, амерыканская буржуазія адкалывала кару з тым, каб праз некалькі дзён тэлеграф разнёс па ўсім сьвецце вестку аб новым асуджэньні вязьняў. Было ясна, што ў тых краінах, дзе буржуазія трымае ўладу ў сваіх руках, яна час ад часу распраўляе свае мускулы для змаганьня з пралетарыятам.

Асуджаныя ведалі, што на іх далёкай бацькаўшчыне пануе яскрава-выражаная фашысцка-капіталістычная дыктатура. Цэпра цяжкай реакцыі спусьцілася над прыгожай краінай,—і яны ведалі, што скупа на руках і нагах рабочая кляса Італіі ня зможа ім зрабіць дапамогі.

На далёкай бацькаўшчыне Сако і Ванцэці, дзе урны іх спаленых цел апахоўваліся цяпер на могілках двух загалустных мястэчак, скуты на руках і нагах пралетарыят быў ахоплен глыбокім жалем, павялічаным яшчэ сьведкамасьцю свайго бяссьлілля. Але ватое радаваліся фашыстыя. Сако і Ванцэці яны лічылі адпачынкамі сваёй «пацыі», якія паднялі руку на той лад капіталістычнай дыктатуры, вернымі сабакамі якой яны зьяўляюцца,—і яны аплядыравалі катам...

Ралан памыляецца, гаворачы, што месца Сако і Ванцэці ў пантэоне чужой ім буржуазнай дывілізацыі. Пралетарыят ужо даўно пабудоваў свой уласны пантэон, які налічвае мільёны неведомых герояў. Два-ж «неведомых італьянцаў» знайшлі сабе ў ім месца. Але гэта—пантэон ня мёртвых, а жывых.

Гэтыя павінны быць пераарганізаваны ў школы сялянскай моладзі, для чаго другі камітэт моладзі быць пераведзены з 3-гадовага ў 4-гадовае курсу навучаньня. Гэтыя павінны быць пераведзены ў фабрычна-заводзкія васьмігодкі з улікам вывучэньня працоўных працаў.

Асноўнымі школам падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы павінны быць фабзавучы і прафзашколы, пры чым камісія ЦК ЛКСМБ аддае пераважнасьць фабзавучу, як школе, якая знаходзіцца ў рабочым абкружэньні і прымацаванай да канкрэтных ілі прамысловасці. Камісія ўносіць і новы момант у сыстэму народнае асьветы. Яна лічыць неабходным распаўсюдзіць арганізацыйныя прыпынткі фабрычна-заводскага сучаснага сельскаму гаспадарку і гандлю, і зні, што брощэ саўласаў і напасаў і гандлёвых устаноў павінна таксама сучыцца ў спецыяльных фабзавучах.

Тав. ПЛАТОН (старшыня саюзу працасьветы) таксама ня згодзен на цэлым разе пунктаў з прычынамі пабудаваньня прафсаветы. Наркамасьветы высунуў пытаньне аб тым, ці згодзен на гэты пункт.

Усе гэтыя павінны быць пераарганізаваны ў школы сялянскай моладзі, для чаго другі камітэт моладзі быць пераведзены з 3-гадовага ў 4-гадовае курсу навучаньня. Гэтыя павінны быць пераведзены ў фабрычна-заводзкія васьмігодкі з улікам вывучэньня працоўных працаў.

Ванцэці

Асуджаныя ведалі, што на іх далёкай бацькаўшчыне пануе яскрава-выражаная фашысцка-капіталістычная дыктатура. Цэпра цяжкай реакцыі спусьцілася над прыгожай краінай,—і яны ведалі, што скупа на руках і нагах рабочая кляса Італіі ня зможа ім зрабіць дапамогі.

На далёкай бацькаўшчыне Сако і Ванцэці, дзе урны іх спаленых цел апахоўваліся цяпер на могілках двух загалустных мястэчак, скуты на руках і нагах пралетарыят быў ахоплен глыбокім жалем, павялічаным яшчэ сьведкамасьцю свайго бяссьлілля. Але ватое радаваліся фашыстыя. Сако і Ванцэці яны лічылі адпачынкамі сваёй «пацыі», якія паднялі руку на той лад капіталістычнай дыктатуры, вернымі сабакамі якой яны зьяўляюцца,—і яны аплядыравалі катам...

Ралан памыляецца, гаворачы, што месца Сако і Ванцэці ў пантэоне чужой ім буржуазнай дывілізацыі. Пралетарыят ужо даўно пабудоваў свой уласны пантэон, які налічвае мільёны неведомых герояў. Два-ж «неведомых італьянцаў» знайшлі сабе ў ім месца. Але гэта—пантэон ня мёртвых, а жывых.

Гэтыя павінны быць пераарганізаваны ў школы сялянскай моладзі, для чаго другі камітэт моладзі быць пераведзены з 3-гадовага ў 4-гадовае курсу навучаньня. Гэтыя павінны быць пераведзены ў фабрычна-заводзкія васьмігодкі з улікам вывучэньня працоўных працаў.

Асноўнымі школам падрыхтоўкі кваліфікаванай рабочай сілы павінны быць фабзавучы і прафзашколы, пры чым камісія ЦК ЛКСМБ аддае пераважнасьць фабзавучу, як школе, якая знаходзіцца ў рабочым абкружэньні і прымацаванай да канкрэтных ілі прамысловасці. Камісія ўносіць і новы момант у сыстэму народнае асьветы. Яна лічыць неабходным распаўсюдзіць арганізацыйныя прыпынткі фабрычна-заводскага сучаснага сельскаму гаспадарку і гандлю, і зні, што брощэ саўласаў і напасаў і гандлёвых устаноў павінна таксама сучыцца ў спецыяльных фабзавучах.

Не на паперы

Сутаварыства грамадзкіх арганізацый з вайсковымі часьціцамі часта кульгае з гэтай прычыны, што яно ў большасьці выпадкаў вядзецца толькі на паперы. Вось прыклад сапраўднай зьдольнай сувязі, прыклад прадукцыйнага сутаварыства паміж школай АБВШ і Ібзелкультам.

Зімою, пакуль школа зьявілася ў горадзе, Ібзелкульт маляваў у школе цэлы рад навуковых казлаў, які даў шмат карысных ведаў усяму складу школы.

Пасля пераезду школы ў лагер, можа было казаць, што тая сувязь, якая існавала ўзімку, зьнікла. Наглядаецца-ж вусім адваротнае. Ібзелкульт не забывае школы і ў лагеры. Апрача казлаў, драматычны гурток Ібзелкульт даў пры рад пастапомак цікавы і карысны на зьмесьце, як «Восмі на вопішчкі», «Гурт з воўчыха логу» і інш.

Цагоўд, трэба сказаць, што з боку Ібзелкульту адуцывецца імкненьне зрабіць усё тое, што ў яго сілах.

Ня шкодзіла-б, каб іншыя арганізацыі ўзялі прыклад з сутаварыства Ібзелкульту з Беларускай вайскавой школай.

Новы цэх на гарбарні «Бальшавік»

Складзены новы праект пабудовы мяшкання пад злучэнні цэх гарбарна-рэвалюцыйна на 180.000 штук выпрацоўкі ў год.

Для гэтага цэху патрэбна будзе 5 чалавек рабочых.

На пабудову і абсталяваньне што міншым патрэбна будзе 60.000 рублёў.

Зараз праект падаецца на зацьверджаньне ВСНГ.

Цэх пачне працаваць з 1 кастрычніка.

Г. С.

Рабочыя калектывы даюць бліскучы прыклад

Клясавае сьвядомасьці

На спаборніцтвы палепшай падпісцы выклікаецца вёска

Усім арганізацыям Асоавіяхіму

Член Асоавіяхіму — актыўны агітатар за пазыку

Прэзідыум Цэнтральнага Савету Асоавіяхіму БССР звярнуўся з адозвай да ўсіх сваіх арганізацый.

— Арганізацыі Асоавіяхіму ў акрузах, якія аб'ядноўваюць дзесяткі тысяч працоўных, павінны адыграць адказную ролю ў справе распаўсюджваньня пазыкі. Цэнтральны Савет апрачаецца да ўсіх членаў і арганізацый Асоавіяхіму з заклікам — неадкладна ўзяцца за самую шырокую рэалізацыю пазыкі і дапамаць камітэтам садзейнічаць рэалізацыі пазыкі.

Кожны член Асоавіяхіму павінен стаць падпісчыкам на пазыку і актыўна вербаваць падпісчыкаў сярод членаў арганізацыі.

Цэнтральны Савет узаўвядвае ў тым, што асоавіяхімаўцы БССР шчыра адужуцца на заклік узмацніць фінансавую самабарону краіны.

Раёны не адстаюць ад гораду

ВОРША. (Уласны кар.). Падпіска перацінула ў раёны. І там яна праходзіць з влікім посьпехам. Амаль няма выпадкаў падпісі на суму меншую, чым месячная пэнсія.

Паставы аб падпісцы на 100 проц. месячнай пэнсіі прывялі: служачыя Талачынскага спажывецкага таварыства, варада прафактыву і пленум райвыканому Чарэйскага раёну, служачыя Багушэўскага спажывецкага таварыства і райвыканкому, працаўнікі Копыскага спажывецкага таварыства і Круглянскага РВК.

А.

Не хапае 30 проц. да месячнай пэнсіі

Рабочыя Эльвуду выклікаюць не падпісаўшыся

Вёска пачала

14 тыс. руб. у Сьвіслацкім раёне

У Сьвіслацкім раёне, Бабруйшчына, падпіска пачалася 12-га жніўня. Да гэтага часу падпісаліся на 14 тыс. руб. Супрацоўнікі райкому партыі падпісаліся на 340 руб. што складае больш 100 проц. месячнага заробтку, і выклікаюць служачых Парыцкага і Старадароскага райкомаў КП(б)Б.

Саюз мэдсанпрацы не падрыхтаваўся да кампаніі

Падпіска праходзіць слаба

МАЗЫР. (Уласны кар.). У газетах ужо паведамлялася, што падпіска на пазыку сярод членаў саюзу мэдсанпрацы праходзіць даволі слаба.

Да 20-га жніўня служачыя аптэкі падпісаліся толькі на 695 р. пры 1.500 р. месячнага заробтку. У больніцы — на 1.700 р., у той час, як месячны аклад гэтых служачых складае 3.000 р.

Чаму члены саюзу мэдсанпрацы слаба падпісваюцца на пазыку? Адзіная прычына — слабая падрыхтоўка да кампаніі з боку партыйнай ячэйкі і праўлення саюзу. Напрыклад, ячэйка КП(б)Б авярэдраву не знайшла нават патрэбных паставіць гэтае пытаньне на адкрытым сходзе ячэйкі. Ніякай растлумачальнай працы не праводзілася. Ні ўрачэбная, ні аптэчная сэцыя на ставілі пытаньня аб пазыцы на сваіх пасяджэньнях. Былі выпадкі, калі члену саюзу прапанавалі падпісацца на пазыку, а ён гаварыў: «я ўжо выплаціў сваю пазыку».

Аб тым, што дае добрая падрыхтоўка, сьведчыць падпіска ў Доме дзіцяці. Там пасля сходу ўсе працаўнікі падпісаліся на 105 проц. месячнай пэнсіі.

М. Вапельнік.

Адзін выйгрыш на 7 аблігацый

У вочным «Зьвязду» ад 18 жніўня адзін выйгрыш па другой па-

Лесбелаўцы — на спаборніцтвы!

Калектыв служачых АРШАНСКАЙ ВУЧАСТКОВАЙ КАНТОРЫ, МАГІЛЕЎСКАГА АДДЗЯЛЕНЬНЯ ЛЕСБЕЛУ зрабіў падпіску на пазыку на суму месячнага заробтку — на 925 р. і выклікае служачых і ўсіх іншых вучастковых кантор Магілёўскага аддзяленьня.

Хроніка рэалізацыі

— Чырвонаяармейцы, насклад і служачыя Бабруйскага вайсковага шпіталю паставілі падпіска на месячны аклад пэнсіі і паслаць праз газету «Красноармейская Правда» заклік на падпіску ўсім вайсковым шпіталем Беларускай вайсковай акругі.

— Працаўнікі сувязі Дрысенскага раёну, Полацкай акругі, падпісаліся на месячны заробтак і заклікаюць падпіска ўсіх працаўнікоў сувязі Полаччыны.

— Дэлегацкая канфэрэнцыя рабочых і служачых 6-га дарожна-будэўнічага вучастку (Полаччына) паставіла правесці падпіску сярод служачых, якія атрымліваюць да 60 руб. у месяц на палову месячнага акладу, а сярод тых, якія атрымліваюць звыш 60 руб., — на месячны аклад. Папярэдняя падпіска дала каля 3.000 руб.

— На цагельным заводзе Полацкага камбінату сэзоннікі, якія працуюць толькі 3-4 мес., падпісаліся на 1.250 руб.

— На працягу аднаго дня рабочыя саўгасу Жылічы (Бабруйшчына) падпісаліся на 165 руб.; рабочком — на 195 руб.

— 35.000 руб. дала падпіска на Бабруйскім чыгунна-ліцейным заводзе.

— 44 працаўнікі асьветы Клічаўскага раёну падпісаліся на 1.525 р., настаўнікі Бабруйскага раёну — на 425 руб.

— За два дні падпіска на Бабруйскай пільні № 7 дала 5.575 р. Некаторыя рабочыя падпісаліся на 2-месячны заробтак.

Агітатар'ял — на... ўпакоўку селядцоў

ГОМЕЛЬ. (Уласн. кар.). У некаторых раёнах акругі пачалася папярэдняя падпіска на пазыку. Працоўныя вельмі свачуваюча сустракалі пазыку.

Добра праходзіць падпіска ў Рэчыцкім раёне.. У Веткаўскім раёне разгорнута шырокая растлумачальная работа.

Адтае Буда-Кашалеўскі раён. У Чачэрскім раёне агітацыйны матар'ял скарыстоўваецца для ўпакоўкі. Агрфінадзел пачаў расьсьледаваньне ў матах прыцягненьня вінаватых да адказнасьці.

У Гомелі акруговай камісія садзейнічаць пачала абсьледваньне ходу падпісі на прадпрыемствах і на ўстановах.

Выйгрышы па пазыках

За мінулы месяц Беларускай канторай Дзяржбанку аплачана па пазыцы ўзмацненьня сялянскае гаспадаркі 225 выйгрышаў на суму ад 12 руб. 50 кап. да 50 руб. кожны, а на дзяржаўнай пазыцы 1926 г. — два выйгрышы па 100 руб.

Да усесаюзнай рабселькорайскай нарады

Рабкоры абгаварваюць пытаньні нарады

За і супроць карбюро пры рэдакцыях хто можа і ня можа быць рабселькорам. Кіраўніцтва ячэек рабселькорайскай працы

Да ведама троек па абсьледваньні Селькоры і ячэйк. і рэдкалегій на-сьценгазэт КП(б)Б

Апошні тэрмін прысьлямі матар'ялаў на абсьледваньні і запойненьня запытальным анкет—27 жніўня. Цэнтральная камісія, напамінаючы аб гэтым, просіць ні ў якім разе не спазьніцца з прысьылкай усіх гэтых матар'ялаў. Матар'ялы пасылаць у «Зьвязду» на адрас сакратара рабселькорайскай камісіі.

Лепш умяцніць кіраўніцтва рэдакцый Карэспандэнцыя бюро — няжыцьцёвыя арганізацыі

(У парадку абгаварваньня)

Пытаньні, ўзьнятыя тав. Ганцэвічам, бязумоўна, маюць грамадскую цікавасьць. Але я думаю, што ў абодвух пытаньнях ён ня праў. Карэспандэнцыя бюро зусім лішняя. Ня толькі таму, што рэдакцыі змогуць самі кіраваць, а талоўным чынам таму, што гэта будзе няжыцьцёвая арганізацыя бяз усялякіх падстаў для існаваньня. Ну што-ж, будучы некалькі рабкорай стаць бліжэй да рэдакцыі, але кіраваць насцьдэннымі газэтамі і гурткамі яны ні ў якім разе ня змогуць. Рэдакцыям газэт трэба ўзмацніць сваё кіраўніцтва рабселькорайскім рухам, трэба арганізаваць больш моцныя гурткі, часцей іх наведваць рэдкалегіі, інструктаваць іх, зрабіць работу сталай, важнай у штодзённай рабоце газэт. Гэта будзе правільным вырашэньнем пытаньня.

Цяпер на пытаньні, хто можа быць рабселькорам. Тут ужо трэба проста сказаць, што тав. Ганцэвіч сеў у галёшу. Ён сам згодзен з тым, што ў савецкі друк можа пісаць усялякі, але ён баіцца таго, каб да яго, старога рабкора, ня прыстала акая-небудзь пляма. Калі вы чытаеце «Рабоча-Сялянскі Карэспандэнт», дык вы павінен ведаць, што «сьмяццё ў нашых радох» бяз усялякае перамоны выкідаецца. Няхай сабе пішучы — усёроўна і рэдакцыя, і рабочая грамадзкасьць анойдуць таго, хто зьяўляецца лжэрабкорам. Такім чынам ніякай метаэгоднасьці і адаровага сэнсу няма ў тым, каб рэглямантаваць, устанавіць законы аб тым, хто можа быць рабселькорам.

В. ДОРСКІ.

Карэспандэнцыя бюро непатрэбны

(У парадку абгаварваньня)

Адказ тав. Ганцэвічу. Я ня згодзен з тым палажэньнем, якое выставіў тав. Ганцэвіч, што ня ўсе тыя, што пішучы ў газету, могуць быць рабселькорамі. Нельга-ж падыходзіць да гэтага пытаньня з боку рабкорайскага «стажу». Кожны рабкор, колькі-б ён быў рабкорам, спачатку быў таксама бяз усялякае чыны і годнасьці, звычайным чалавекам, які пісаў у газету. Прапанова тав. Ганцэвіча памойму памылковая. Кожны рабочы, селянін, які піша ў газету, павінен лічыцца рабселькорам. Іншая справа, што трэба лепей выходзіць новыя кадры рабселькорай, праводзіць з імі сталую сістэматычную работу, больш інструктаваць іх і г. д. Абавязак старога рабкора якраз і заключаецца ў тым, каб уцягваць новыя кадры.

Карэспандэнцыя бюро памойму пры рэдакцыях ствараць ня трэба, бо ўсёроўна ніякай работы бюро весці ня будзе, а рэдакцыя з прычыны існаваньня бюро аслабіць сваё кіраўніцтва. Мы маем ужо вопыт існаваньня карэспандэнцый бюро, мы ведаем, што гэта дало адмоўныя вынікі. Рэдакцыя сама справіцца з кіраўніцтвам рабселькорайскай работай. Яна для нас добры кіраўнік.

Г. МАЗО.

Пад шырмай селькора

Нядаўна гр-н вёскі «Трохгранны Дуб», Сьвіслацкага раёну, нейкі Тумашчык зайшоў у піўну і стаў піць гарэлку.

(Крупскі раён, Аршаншчына)

У выпіку правадзеньня лэзунгу партыі аб разгортваньні самакрытыкі ў нас за апошні час пачала разгортвацца селькорайская работа. Па праверцы райкому выявілася, што селькоры зьяўляюцца сапраўднымі памойнікамі савецкай улады і партыі, што яны дапамагаюць зьлішчаць праўленьні бюракратызму, агідных адносін і г. д. Адначасова праверка паказала, што вясковыя ячэйкі КП(б)Б слаба кіруюць рабселькорайскай працай, слаба і пэсва часова рэагуюць на хібы ў працы вясковых устаноў арганізацый. Як вынік гэтага, наглядзецца некаторы адыход ад уплыву ячэек насобных селькорай і селькорайскіх арганізацый. Насцьдэнгазэта і рабкорайскі гурткі знаходзяцца ў цяжкім становішчы; выходзіць рэдка, часамі не асьвятляючы асноўных пытаньняў вясковага жыцьця.

Ячэйкам КП(б)Б трэба прыняць меры, каб унесці ў плян сваёй штодзённай работы з селькорамі кіраўніцтва пасьценгазэтаў, а таксама ўцягнуць у селькорайскія рады батрацка-бядняцкую частку насельніцтва. Камі ячэйкі гэта зробіць, тады ўвесь селькорайскі рух будзе праходзіць пад ідэёвым кіраўніцтвам партыйных арганізацый.

А. ПРОХАРАЎ

Сьмецьце ў нашых радох

Мая прапанова аб мэраў у адносінах лжэабвяргацеляў

За апошні час у маскоўскім і менскім друку абгаварвалася пытаньне аб тым, ці павінен быць накаранны рабкор-склочнік і лжэабвяргацель.

Цяпер, у часе разгортваньня самакрытыкі, многія выкарыстоўваюць крытыку для сваёй уладной карысьці, або для зьяўленьня асабістых рахункаў. Вельмі часта бывае, што рабкор падрывае аўтарытэт нават і газэты а-за таго, што зьяўляецца матар'ялы на падставе няправільных вестак, асабістых рахункаў і г. д.

Я думаю, што трэба больш строга падыходзіць да такіх рабкорай, якія сьвядома хочуць выкарыстаць друкаванае слова для сваіх асабістых мэтай.

Цяпер пра абвяржэньні. Я ўзьнімаю тут пытаньне аб тым, каб усё-ж такі рэагаваць на так званыя пільні гарэлку.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

На 30 проц., які не хапае да поўнай месячнай сумы заробатку, рабочыя Эльвуду заклікаюць падпісацца наступных таварышоў:

Дырэктар т. Вагамалава, памбухаў—Кручкова і Зьвярыгіна, тэхнічнага машэра Рэута, загадчыка машынай залі Навіцкага, старэйшага электрамашэра Хазановіча, машыніста Шаршучага і заведзьчыка Пазнанскага.

Рабочыя Эльвуду.

Гэтыя выйгрышы разьмяркоўваюцца наступным чынам: на працэнтна-выйгрышным выпуску—956,750 выйгрышаў на суму 102.358.500 руб. На беспроцэнтна-выйгрышным выпуску будзе разьгранна ва ўсіх 38 тыражах 1.964.750 выйгрышаў на суму 209.176.500 р.

Такім чынам на працэнтна-выйгрышным выпуску адзін выйгрыш прыпадае на 10 аблігацый, на беспроцэнтна-выйгрышным—адзін на 5 аблігацый. На абодвух выпусках у сярэднім адзін выйгрыш падае на 7 аблігацый.

Сьвятлоцені новай „Чырвонай Бярэзіны“

(Ад нашага спэц. карэспандэнта)

Ход будаўніцтва новай запалкавай фабрыкі «Чырвоная Бярэзіна» можа служыць узорам невыканальнага тэрмінаў і зрыну плянаў. Корпус фабрыкі па дагаворы з Белдзяржстроймэншэ быў пабудаван да 15 ліпеня гэтага году, потым гэты тэрмін быў перанесены на 15 жніўня, цяпер ён пераносіцца на верасень, але ўжо ў верасні ў выкананьні пляну будаўніцтва і цяпер няма. Гэта, зразумела, парушае правядзеньне падрыхтоўчых работ і абсталяваньне фабрыкі. Прычыны недахопу некаторых матэрыялаў тлумачацца невячасовай іх дастаўкай на месца пабудовы.

Цяпер успомнілі, што не хапае 500,000 шт. цэглы, патрэбнае ў бягучым сэзоне для пабудовы дапаможных прадпрыемстваў (памповачная станцыя, чурчыннае аддзяленьне і інш. без якіх нельга пусьціць фабрыку.

У працэсе пабудовы ўстаноўлена неабходнасьць пабудовы ў гэтым-жа сэзоне памяшканьняў пад склады. З прычыны адуэнтнасьці апаленае цэглы, прыходзіцца наладзіць выраб цэгантаравае цэглы, якая каштуе на 20-25 проц. даражэй.

Паміж тэхнічным персаналам «Чырвонай Бярэзіны», які ў выглядзе пагляд на будаўніцтвам, і тэхперсаналам Белдзяржстрою, які праводзіць работы на будаўніцтве, заўсёды нагляданца непараўменны.

Спецыяльная камісія значна каля на зьвестарчальны пагляд і кіраўніцтва справам будаўніцтва.

Жалеза-бетонныя перакрыцьці лямараторы далі шчыльнікі, вузлы жалеза-бетонных калён месцамі абарваліся да матэлію, няправільна ўмацаваны некаторыя бэлькі.

Гэтыя недахопы ў такім вялікім будаўніцтве (апрача фабрыкі, будоўня пры ёй-жа электрастанцыя, якая будзе даваць энэргію для ўсяго Барысава), тым больш б'юць у вочы, што будынік ўзводзіцца па дасканальных практаках, распрацаваных лепшымі навуковымі сіламі Саюзу. Ужо цяпер, калі работа канчаецца, зварачае на сябе ўвагу прыгожыя і лёгкая канструкцыя будынкаў, дзе шкла больш, чым цэглы. У БССР такая канструкцыя будынкаў узьдана ўпершыню, і ва ўсім Саюзе яна яшчэ мала прыстасоўваецца.

Усе патрабаваньні аховы працы тут прадуладжаны. Сьвятло, наветра, прастор і вентыляцыя міма волі выклікаюць параўнаньне з цёмным і дэсыным будынкам старой фабрыкі. На новай фабрыцы будзе душ, разьдзавальня, цёплыя ўборныя—усё тое, што на старой фабрыцы адуэнтна.

Рад ручных працэсаў у вытворчасьці будзе механізаваны. Мэха-

нізавана будзе таксама макарнае аддзяленьне і ўкладка запалак. Калі цяпер адна работніца ў дзень зьбірае 1-4 тысячы скрыпак, дык пры механічнай зборцы яна зьбірае 28-30 тысяч скрыпачак. Прадукцыйнасьць працы на новай фабрыцы пры механізацыі работ дасць павялічэньне на 100-110 проц.

Тут на прыкладзе павінна быць паказана разьвіцця паміж савецкай рацыяналізацыяй, якая поўнасьцю ўлічвае інтарэсы рабочых і палітшаньня іх матэрыяльнага становішча, і рацыяналізацыяй капіталістычнай, заснаванай на ўзмацненьні эксплёатацый рабочае клясы.

Будаўніцтвам на «Чырвонай Бярэзіне» прадуладжана павялічэньне зарплаты за няцгодку на 60 проц. Калі капіталістычная рацыяналізацыя выклікае павялічэньне прадукцыйнасьці і скарачэньне рабочых, якія выкідаюцца бязьлітасна на вуліцу, дык на «Чырвонай Бярэзіне» колькасьць рабочых павінна яшчэ павялічыцца. Фабрыка і станцыя будуць працаваць з поўнай нагрузкай у кастрычніку 1929 г., але часткова фабрыка будзе пушчана і раней.

Затрымка з пускам вылікаецца марудным атрыманьнем абсталяваньня. Справа ў тым, што заводы, якія выпрацоўваюць абсталяваньне для запалкавых фабрык, знаходзяцца пад кантролем швэдзкага запалкавага сындкату, які баіцца капітурэнтны савецкіх запалак і пераішкджае іх пашырэньню на заграічным рынку. Хоць заказ на чырвона-бярэзінскае абсталяваньне дасягае саміднае сумы ў 700.000 руб., заводы, пад націскам сындкату, адмовіліся зрабіць патрэбнае абсталяваньне. Трэба сказаць, што баязьны сындкату перад савецкай запалкавай мае грунт, бо яна ўжо ўкаранілася на ангельскім, нямецкім, бельгійскім, турэцкім і французскім рынках. Аднак, Бадэнская фірма ў Нямецчэне агадзілася зрабіць аўтаматы, але з прычыны неабходнасьці прыстасоўваць да гэтай мэты вытворчасьці, яна не можа прадаставіць поўнасьцю толькі ў верасні 1929 г. Частка абсталяваньня ўжо пачала паступаць з-за граніцы. 35 проц. абсталяваньня зробіць Рыбінская фабрыка, якая пачала летась упершыню вырабляць абсталяваньне для запалкавых фабрык. Яе вырабы ўжо выпрабаваны на некаторых фабрыках. Улічваючы, што Рыбінская фабрыка выправіць некаторыя дэфекты ў машынах першага выпуску, кіраўнікі будаўніцтва дапушчаюць, што савецкае абсталяваньне зможа задавоіць патрабаваньні, якія да яго прадуадзіюцца.

А. Ф.

Дарога і мост, папраўленыя сялянамі Замошскага сельсавету за сродкі самаабладаньня

„Аднаўленьне“ іконы ў Рагачэве Вялікі натоўп народу ідзе на паклон „адноўленай“ іконе

Чым займаюцца АПА райкому і рагачэўскія палітасьветныя арганізацыі?

(Ад нашага рагачэўскага нар.)

19 жніўня ўвечары ў Рагачэве адбылося вялікае «чуда»: у аднаго з няверуючых грамадзян «аднавілася» ікона. Чуткі аб гэтым раз-жа разьнесліся па ўсім горадзе. Да месца, дзе адбылося «чуда», з усіх вуліц і ваколінных вёсак пачаў збірацца вялікі натоўп людзей.

Вось ужо некалькі дзён прайшло з часу «аднаўленьня», а народ усё яшчэ ідзе на паклон іконе. Ёй пасьпелі ўжо пакланіцца ня толькі папы і веруючыя, але нават, на першы погляд, і няверуючыя—інтэлігэнты: дактары, настаўнікі, студэнты пэдтэхнікуму. Не пасьпелі яшчэ гэтага зрабіць толькі прадстаўнікі мясцовай улады і партыйныя арганізацыі.

Цікава адзначыць, што народ не

зварочвае ўвагі на заяву мясцовых хамікаў аб тым, што ніякага аднаўленьня іконы няма: яна проста-напроста нанова абфарбавана.

Вывіляецца, што «чуда»—справа рук мясцовага папа Акуліна, які захацеў паправіць сваё фінансавое становішча і некалькі ўзварушыць масу.

Застаецца запытаць: чым займаюцца АПА райкому і рагачэўскія палітасьветныя арганізацыі? Чаму ня ліквідуецца афэра папа, які адурманьвае «наству»?

Факт «чуда» ў Рагачэве даказвае, што мясцовыя партыйныя і палітасьветныя арганізацыі на справе нічога не супроцьставілі «дзейнасьці» папа.

М. Грыгор'еў.

Будаўніцтва „на пачатках эканоміі“

ВОРША (Уласны кар.). Жылсаюз будзе 8 новых дамоў на „пачатках эканоміі“. Дырэктыву аб 15-пропантым зьніжэньні выдатаў на будаўніцтво Жылсаюз рашыў правесці за кошт якасьці будаўніцтва. Столь у дэмох робіцца з аполкаў, накрытых карой, што выклікае хуткае зьліцьне дамавых грыбоў. Замест пакуля і моху кладзецца кастрыца.

Цікава, што акрыжсаюз, уводзячы сваю „эканомію“, ні разу не зьвярнуў увагі на прапановы рабочых, некалькі раз зрываў вытворчыя нарады, не прысылаючы свайго прадстаўніка. На апошняе пасяджэньне акрыжсаюз прымушан быў аднак, прыслыць для дакладу тэхніка, бо рабочыя патрабавалі камісію, якая ўстанавіла-б пералічны дэфекты. Тэхнік зрабіў „эканомны“ доклад (у 20 хвілін), а калі рабочыя пачалі „крыць“, ён абавзаў іх напісьменнымі, кажучы, што яны не павінны лезьці, куды ня трэба.

Рабочыя вылучылі новую камісію і ўвазі ў яе склад акр. інжынера. Гэтая камісія падьвердзіла вывады першай камісіі. Зараз слова за РСІ.

У выніку п'янства—забойства

ГОМЕЛЬ (Уласны кар.). Учора, у часе п'яні, стрэлянцік Мінько ударам нажа забіў свайго таварыша-стрэлянціка Навумена. Забойца Мінько затрыман.

Неабходна ўзмацніць барацьбу з п'янствам у Залінейным раёне (месца, дзе адарылася забойства). У гэтым раёне маецца шмат патаемных прытоўваў. У сьвятоточныя дні тут нават небясьпечна праходзіць.

Выбух на заводзе „Пралетары“

ГОМЕЛЬ (Уласны кар.). Учора вечарам на заводзе „Пралетары“ здарыўся няшчасны выпадак: пры адліўцы медных частак здарыўся выбух формы. Адзін рабочы атрымаў цяжкія аблогі, два—лёгка. Прычыны выбуху высьвятляюцца.

„Прыдзеце заўтра“

ЯКАЎЛІВІЧЫ (Ад нашага сельскара). Такімі словамі амаль кожнага селяніна сустракае старшыня праўленьня кредитнага таварыства Макаренко Л.

У селяніна Ларчанкі, з вёскі Раманаўцы, вясною прапаў апошні конь. Селянін падаў заяву, каб яму далі крэдыт на набыцьцё другога коня. Праўленьне вызначыла 100 рублёў. Здаецца, справа на гэтым павінна была-б скончыцца, але Макаренко жонка дзень аднаваў Ларчанку: „Прыдзі заўтра, бо сьвіньня няма громай у касе“. І вось сямгодзіць лета, а бяліны Ларчанка і зараз без коня.

Гэта не адзін выпадак. Бяліны Валодчанка 40 разоў наведваў таварыства, але Макаренко кожны раз патрабуе ўсё новыя і новыя даводкі ад яго.

Да ўсяго гэтага ня шодзіць дадаць, што Макаренко вельмі часта выпівае. Гэтым днём ён так напіўся, што згубіў партфель з грашмамі і пачэткай.

Трэба было-б правярніць, каму належыць, праду Якаўлевічага сельскагаспадарчага кредитнага таварыства.

Ул. Стрыгоцін.

2.000 новых членаў Асаовіахіму

ГОМЕЛЬ (Уласны кар.). Колькасьць членаў Асаовіахіму па акружэ павялічылася. У працягу „тыдню абароны“ ўвагнута новых 2.000 членаў.

Дасягненьні камуны „Шлях селяніна“

150 пудоў жыта з дзесяціны

МСЫЦІСЛАЎ (Уласны кар.). Камуна „Шлях селяніна“ можа служыць узорам для вакольнага насельніцтва раёну.

У мінулым годзе яна паставіла свайго мэты дабіцца павононага ўрадкамо жыта. Камунары засялі добра падрыхтаваную глебу адсартаваным і доншага гатунку насеннем. Сяўба адбылася ў канцы жніўня месяца, а вясной паскародзілі жыта. Засялены вучастак угналі: частку—чэліскай салітрай (на 6 пудоў на дзесяціну), а частку—суперфасфатам (16 пудоў на дзесяціну).

Атрымаўся нявіданы ў раёне ўрадак: 150 пудоў з дзесяціны. Камуна раней такіх урадкамоў ня мела.

Сяляне вакольных вёсак зацікавіліся вопытам камуны і хочунь перанесці яго ў сваё гаспадаркі.

Што перашкаджае арганізацыі калгасаў

ЧАРЭЯ (Уласны кар.). Арганізацыі калгасаў моцна перашкаджае недахоп кэмпорнікаў. З намечаных да арганізацыі на раёне 18 калгасаў за лета з гэтага прычыны арганізавана толькі 12, а аформлена толькі 5. Заўважана, што арганізацыя калгасаў падаждэна сялянствам 28.

Як ЦП саюзу хэмікаў „дапамагло“ экскурсантам

БАРЫСАЎ (Уласны кар.). Яна наведвалася ў газэце „Зьвязда“ ад 19/VII—у Менску в Барысава прыяжджала экскурсія в рабочыя фабрыкі „Чырвоная Бярэзіна“ і „Домбала“ ў ліку 300 чалавек.

Экскурсанты абураны адносінамі да іх з боку цэнтральнага праўленьня саюзу хэмікаў, якое не пакланілася дагаварыцца з музэямі аб наведваньні іх экскурсіях. У выніку гэтага палова экскурсантства, азнаёміўшыся толькі з Музэем Рэвалюцыі, вырнулася назад, а палова рабочых зусім нідзе не пабывала.

Тыя-ж рабочыя, якія адразу адзваліся ад экскурсіі (а іх ня больш, як 10 чалавек), аглядаюць Музэй Рэвалюцыі, Гістарычны музэй, Санітарную выстаўку і г. д.

Крэдытаваньне спекулянта

ХАЛОПЕНІЧЫ (Ад нашага сельскара). У мінулым годзе старшыня Халопеніцкага спажывацкага таварыства Ліцвін пачытаў 200 рублёў в касе таварыства гандлярку коньмі Хайкіну з умовай ілаціць яму за гэта 4 проц. у месяц.

Аб гэтым ведае і РВК, але належных мер ня прымае.

Няўжо-ж кааператывным грашма павінны карыстацца прыватныя гандляры?

Насельніцтва м. Халопенічы чакае прыняцця належных мер у адносінах такога „кааператара“.

Лявон.

Каб паказаць сваю храбрасць і зухаватасць, Тумашчык крыкнуў: — Ты ведаеш, хто я?—Я селькор, ты ня маеш права забараніць мне піць!

Сяляне, якія ў гэты час сядзелі за другім столікам і закусвалі, былі моцна здзіўлены такой заявай Тумашчыка.

— Няўжо-ж селькор—гэта нейкі начальнік, які можа загадаць,—казаці яны.

Няўжо-ж гэта так. На мойму—не. Трэба такіх селькураў выкрываць.

Н.

Я думаю, што мала толькі не зьмяшчаць ліжымы абваражэньні, мала пісаць на гэтую тэму фальсёты. Трэба памойму сурова карэць абваражэцеляў, бо сваімі адказамі яны замазваюць вочыя месцы прадпрыемства і ўстаноў, прадстаўнікамі якіх яны зьвязваюцца, і выкарыстоўваюць гэтую трыбуна для асабістых мэтаў.

Н.

Гідра-тэхнічныя работы ў БССР

(У Знакомнарадэ пры СНК БССР)

Усім вядома, што ў БССР б'юць шмат балот, асушка якіх праз правядзеньне культур-тэхнічных работ павінна павялічыць даходзасць гэтых зямель і ўвагнуць у інтэнсіўны сельскагаспадарчы зварот шмат новых зямель.

Зусім зразумела, што пры нізкім узроўні сельскай гаспадаркі БССР і вострай аграрнай перанаселенасьці гідра-мэлярацыйныя работы маюць вялікае значэньне. З прычыны гэтага дзяржава штогод вельмі ўважвае вялікія сродкі на правядзеньне гідра-тэхнічных работ.

Так, у 1926-27 г. за кошт выдаткаваных на гідра-тэхнічныя работы 978,000 руб. урагулявана 439 км. раз. пабудавана 115 км магістральных канаў, папраўлена 233 км асушальна-сплаўных канаў і адрамантавана бегкім рамынтам 114 км рэк і сплаўных канаў. Гэтыя работы дахунь магчымасьць асушыць плошчу ў 76,000 гкт.

Асушка плошчы ўвесь час павялічваецца. У 1924-25 г. было асушана 11 тыс. гкт., у 1925-26 г. 18,7 тыс. гкт., а ў 1926-27 г.—17,2 тыс. гкт.

Для падрыхтоўкі далоўшых работ на землях прапоўнага карыстаўня з зроблена досьведы на плошчы 50,7 тыс. гкт. І яшчэ вельмі цікавым зьяўляецца тое, што за 1926-27 г. самім насельніцтвам укладзена ў мэлярацыйны 336 тыс. руб. супроць 214 тыс. руб. у 1925-26 г., або больш на 56 проц. Гэта сьведчыць аб вялікай зацікаўленасьці селянства ў правядзеньні мэлярацыйных работ.

Трэба адзначыць, што апроч павялічэньня аб'ёму мэлярацыйных работ, нагляданца паступовы пераход ад ровных новалікіх работ да работ буйных,

Так, Знакомнарада Парада разглядае прадэкты па дзёвух значных мэлярацыйных работах: па рэгуляваньні ракі Арэса і па падрыхтоўцы казёніцка-сплавнага фонду зямлі Мар'іна.

На арэнтаваныя разьліках у басэйне ракі Арэса знаходзіцца каля 138 тыс. гкт. балот, з якіх зямль 50 тыс. гкт. могуць быць аберацты ў казёніцка-сплавна фонд, 48 тыс. гкт. дяснога фонду і 40 тыс. гкт. зямель прапоўнага карыстаўня. На правядзеньне гэтай работы трэба выдэць каля 2 млн. руб.

У выніку правядзеньня работ мяркуецца зьнізьць узровень вады ў Арэсе на 1 мэтр проціў пярэшняга ўзроўню і гэта дасць магчымасьць прывесці інтэнсіўную асушку зямлі. Паводле пляну тэрмін работ устаноўлены ў 7 год, але Знакомнарада зьявіла патрэбным скараціць тэрмін выкананьня работ на рэгуляваньні ракі Арэса да 5 год. У выніку ўсяго гэтага павінна значна павялічыцца прыбытковасьць сельскай гаспадаркі ў раёне ракі Арэса.

Зямельнага фонду Мар'іна прадуладжанае вылучэньне пад казёніцка-сплавны фонд балотнага масыну плошчаю ў 8644 гкт. На гэтай плошчы мяркуецца ўтварыць 13 калектывных гаспадарак, паялкова і індывідуальныя гаспадаркі, спробную станцыю і адну савецкую гаспадарку плошчаю ў 1.683 гкт., у якой будзе знаходзіцца трактарная база і рад заводаў на перапрацоўцы прадуктаў сельскай гаспадаркі.

Кашт гэтых работ устанавляецца ў 1.255,5 тыс. руб.

Попыт на дрожджы зьменшыўся, а Белхарчтрэст пашырае выпрацоўку дражджэй

У № 168 „Зьвязды“, ад 17-га жніўня, быў зьмешчаны артыкул „Стаць чатыры дражджавыя заводы“.

Я хачу дадаць да гэтага, што кіраўніцтва Белхарчтрэсту ня ведае, што яно робіць, што сотні тысяч руб. лёў выкідаюцца на вецер.

У той час, калі на рынку зьменшыўся попыт на дрожджы, калі былі страчаны тыя рынкі, якія Белхарчтрэст меў раней да таго, як было праведзена рабаваньне рынку, трэст вёў палітыку пашырэньня дражджавой вытворчасьці.

Белхарчтрэст выдэў на пераабсталяваньне Віцебскага дражджавога заводу „Вызвалена прада“ 250-300 тысяч рублёў. На заводзе ўстанавляецца новая паравая машына, новы паравы кацёл. Завод пераходзіць на мэлясны спосаб выпрацоўкі.

Ці вылікаецца гэта патрэбамі рынку? Не. Рабочыя на сходах гаварылі і ў газэтах пісалі, што пераабсталяваньне не патрэбна. Але трэст праводзіў сваю лінію.

Больш 3-х месяцаў стаіць дражджавы завод „Пралетары“, больш месяца стаіць завод „Варшавіянка“.

Чаму нельга было пераабсталяваць пры значна меншай затрате сродкаў заводу „Варшавіянка“,—на што патрэбна было-б толькі 5.000 руб.

Трэст праводзіць няправільную палітыку адносна дражджавых заводаў. Ён не задумваецца над тым, каб перавесці іх на выпрацоўку прадукцыі, якая карыстаецца попытам на рынку.

Гэтай справай павінна зацікавіцца РСІ.

РАБОЧЫ.

